

Een verstandige man

Frans Busschots

Blijspel 5 D, 3 H

Een verstandige man

Frans Busschots

Personen

3M, 5 D

Joske, 35 jaar, knecht bij een grote boer met 150 koeien en runderen. Joske is een gelukkige helper-landbouwer. Sjofel gekleed.

Luc, 55 jaar, getrouwd met Irma.

Ben, 23 jaar, getrouwd met Lita

Lita, 22 j, getrouwd met Ben

Irma, 55 j, getrouwd met Luc

Jill, 22 j, schoolvriendin van Lita

Inge, 22 j. schoolvriendin van Lita

Anja, 25 jaar, politieagente

Decor

Woonkamer

Links vooraan de voordeur met bel, midden: een deur naar de slaapkamers. Achteraan: de deur naar de tuin. Rechts achteraan: deur naar de trap en de slaapkamer naar de verdieping; vooraan rechts: deur naar de keuken.

Verder een tweezit rechts, en links of bijna in het midden een driezit met tafeltje.

Achteraan links: tafeltje met daarop een lampje, telefoon, krant, ... volgens aanvoelen regisseur.

Eerste bedrijf

Beperkte belichting (een lampje op een tafeltje).

Een avond, rond 21.00 u. uitstervend onweer. Regen en wind. Joske op langs de achterste deur (tuin). Die deur is altijd los, tenzij als de bewoners gaan slapen. Een stuk in zijn botten. Hij blijft achteraan staan. Kijkt rond. Hoofd wat schuins. Is nat.

Joske “Nat van buiten. Nat van binnen. Verdorie. Overal nat. Het ene was gratis. Het tweede zorgde voor een extra plooi in mijn portemonnee. Ja, wat wil je? Nat is nat, of niet soms?

Kijkt naar publiek, doet alsof hij schijnbaar wacht op een antwoord.

Joske Nat is nat. Nat van buiten en nat van binnen. Zat zijn is plezant. Ja, tot op een zekere hoogte. En als het zakt is de lol eraf. Neen, over geld klappen we niet. Als je van binnen het geluid van een oude brommer hoort is het om zeep. (zet zich in tweezit) Als het daarbij blijft is er geen probleem.

Even is het stil, dan staat hij recht.

Ik heb zo eens geweten, ja dat moet toch al enkele weken geleden zijn. En begot, ik ben het al bijna vergeten. Ja, ze vroegen mij, achteraf wanneer ik al terug klaar was om er nog eens in te vliegen, of ik bij de gemeente wilde gaan werken. Als ik iets niet begrijp dan ben ik gewoonlijk lastig. Wat, vroeg ik. Bij de gemeente werken? Werken ze daar nog? Wat denken jullie daarvan? Werken ze daar nog? (Legt regenjas op tweezit en gaat in driezit zitten, bijna liggen.) Ik kwam van mijn stamcafé 't Gehucht. Geen volk op de straat. Ze keken allemaal naar de tv zeker. Ik had de hele straat voor mij alleen. Zalig. Plots kwam er een auto aan met lichten om de maan te vervangen. Faren! Ik zag geen steek meer voor mijn ogen. En plots werd mijn buik langs alle kanten warm en dan was het precies alsof ik begon te vliegen. Maar het waren allen die laatste pintjes die uit mijn mond stroomden. Het schijnt er dat achteraf een soort wegmarkering gemaakt was. Midden van de straat. Geel op de zwarte asfalt. Ja, alles heeft goede kanten. Maar waarom vertel ik dat allemaal. Zijn jullie nog nooit zat geweest? Plezant hé! (Recht. Kijkt naar publiek.) Ik ben precies de enige zatte vent hier in de zaal. Schoon, hé!

Luc (op uit de keuken met lange worst in de hand. Geniet ervan. Kijkt naar Joske) Wel, wel! Wie we daar hebben. Joske, de koeienmelker. Jij hebt precies één pintje teveel gedronken. Maar Joske toch. Kon je nu echt niet voor het laatste pintje stoppen? Eéntje maar.

Joske (knikt, steekt één vinger op) Eéntje maar.

Luc Je weet toch hoe dat je begint.

Joske Maar niet hoe je er mee stopt.

Luc Als je geld op is, zeker.

Joske In 't Gehucht mag ik op de poef drinken.

Luc Is dat goedkoper?

Joske Zeker.

Luc Dat snap ik niet.

Joske Ik eigenlijk ook niet. Maar soms vergeten ze dat op te schrijven. 't Zijn brave mensen. En vriendelijk bediening. Zeker dat blondje dat soms eens komt helpen.

Luc En kom je onze driezit nog eens schilderen? Vorige keer had je succes, hé.

Joske Waar heb jij het over?

Luc Dat je vorige keer...

Joske Lang, heel lang geleden...

Luc Alles onder gespuwd. Ik denk zo zachtjesaan. Zonder veel moeite. We hebben bijna voor een nieuwe moeten betalen, aan de kuisfirma. En stinken dat dat deed.

Joske Ja, dat heb ik nog horen zeggen. Stinken. Ja, het is te zien wat je graag riekt.

Luc Stinken, Joske.

Joske En waarom heb je dan geen nieuwe zetel gekocht. Als je het mij had gevraagd dan had ik voor een nieuwe gekozen. Tegenwoordig heb je van die mooie frisse kleuren.

Luc 'T Is te zien hoelang ze fris blijven. Je hebt tegenwoordig van die bezoekers die zelfs langs hun broekspijpen een soort crème fraise laten lopen. En uit hun neusgaten. Het kan niet meer op.

Joske Ja, dat heb je met zetels. Dat staat niet in die reclameboekjes hoelang ze fris blijven. Was dat een lekkere worst? (is ondertussen opgegeten door Luc)

Luc Waarom sommige mensen ten eerste een stuk in hun voeten drinken en ten tweede alleen bij burens kunnen gaan overgeven snap ik niet. Er zijn toch grachten genoeg?

Joske Of zoals ik doe: de wegmarkering duidelijker maken. Reflecterend. Zo een mooi kleurtje.

Luc Moet ik een emmer halen?

Joske Zo werkt dat niet. Het moet spontaan kunnen gebeuren. Zo van die opwellingen die je niet kunt tegenhouden zijn de beste.

Even is het stil. Joske doet alsof hij slaapt. Luc wil terug naar de keuken gaan. Plots opent

Joske zijn ogen.

Joske Hé! Was die worst lekker?

Luc Wat? Worst?

Joske Of die worst lekker was?

Luc Hoe kan ik dat nu weten? Die is op, man. Op. Ons Irma brengt er altijd maar twee mee. Eentje voor ieder van ons. Ons Lita of de Ben eten geen worst gewone worst. Die eten een curryworst of zoiets. Allé iets wat op vlees trekt. Ik ga eens kijken of er nog een in de koelkast ligt.

Joske In het slechtste geval mag je die worst aan mij geven. Als ze gebakken is, tenminste. Rauw moet ik dat niet.

Luc Je mag niet te kieskeurig zijn, Joske. En zeker niet als je het vraagt en het gratis krijgt. In het beste geval.

Joske Er gaat natuurlijk niets boven ‘gratis aangeboden’, maar men kan niet alles hebben. Allé, kijk maar eens goed.

Luc kijkt met een vervelend gezicht naar Joske die altijd honger heeft als hij komt. Luc af. Luc blijft enkele seconden weg, Joske wordt ongeduldig.

Joske Als je iets moet krijgen dan moet men toch altijd lang wachten! ’t Is precies dat ze niet graag iets gratis weggeven.

Luc (op met in iedere hand een gebakken worst) En zal dat kunnen met je maagske? Draait er niets meer rond? (doet ter hoogte van zijn buik met hand linker en dan rechterdraaibewegingen.)

Joske Als er iets niet pluis is dan kan het gewoon een opwaartse beweging zijn. (doet een paar keer een beweging met de hand een verticale beweging, van buik naar mond – als overgeven)

Luc Stel dat ik je gratis een worst aanbiedt, kan dat geen ruziemaken met heerlijk gerstenat?

Joske (recht, klaar om de worst aan te pakken) In het slechtste geval moeten we gewoon afwachten. Het is toch altijd zo dat het onvoorspelbare achteraf voorspeld wordt. Als je bomen plant in je tuin dan weet je toch ook niet van te voren of peren aan die boom zullen groeien?

Luc Aan een appelboom groeien geen peren, Joske.

Joske Bij manier van spreken, Luc. Nu moet je niet denken dat omdat ik zo een beetje teveel gedronken heb. ...

Luc Eén pintje...

Joske ...dat ik niet meer zie wat ik zeg.

Luc Wil je nu die worst of wil je die niet?

Joske doet stap in de richting van Luc.

Joske Welke moet ik nu pakken? Links of rechts? Er hangt doch niet te veel vet aan?

Luc Je mag ze alle twee opeten. (op dat moment wil Joske een worst nemen, maar Luc doet een ferme beet op een van die worstjes, Joske grijpt vlug de worst uit de linkerhand van Luc. Ieder heeft dus een worst in zijn hand en eet er van.)

Joske Chance dat jij er nog twee hebt kunnen nemen.

Luc Waarom?

Joske Was je uit de keuken gekomen met maar één worstje in de hand, dan had ik die zeker opgegeten. Ik had ze zo uit je hand genomen. Ik ben nogal vlug, zie je. Zelfs als ik zat ben, lust ik worst. Echt lekker. Maar wel klein, vind je niet?

Luc Voel je je nog goed? Nog geen omgekeerde maagbewegingen?

Joske schudt het hoofd.

Luk Ook geen kleine opkomende bewegingen of andere gevoelens?

Irma (op van de slaapkamer – deur links, blijft staan) Al mijn worsten opeten en straks mijn tapijten laten verkleuren.

Joske Luc is al aan zijn tweede.

Irma Hij woont dan ook hier. Eigenlijk heeft hij ze helpen betalen. Jij komt ze opeten om achteraf gemakkelijker te kunnen overgeven.

Joske Zo eenvoudig is het niet, Irma. Ja, ik zal nog moeten overgeven, maar niet direct, denk ik. 't Zal weer een straatgebeurtenis worden, vermoed ik. Het moet eerst nog broebelen, zachtjes en dan net als bij een vulkaan: floep en dan is het eruit. Maar tegen dan ben ik al lang thuis, peis ik.

Irma Waarom doe je dat niet in de café? Je hebt daar een wc en een rokerskot.

Joske Om over te geven is er nog niets voorzien.

Irma (tot Luc) Morgen spitskoor met patatten. Geen vlees. Ik had die worsten al voorgebakken voor morgen. Heb jij al patatten geschild?

Luc Patatten? Als er bezoek is, ...

Irma Bezoek? Ik zie niemand.

Luc Joske.

Irma Dat is geen bezoek. Bezoek komt langs de voordeur. En is deftig gekleed.
Joske Als ik niet zat was, dan was ik wel goed genoeg gekleed, denk ik.

Irma Dat zou al veel schelen. Ik moet van zatte venten niets hebben.

Joske Ik ook niet. Maar soms zit je ermee opgescheept zonder dat je het zelf wilt. De wil is er wel, Irma, maar het vlees is zwak.

Lita (op) Amaai, Joske. Weer zat? Ik vind het schoon dat jij je altijd maar opoffert. Eigenlijk ben jij een voorbeeld voor de jeugd. Zo zien ze ook eens een zatte vent met al zijn supplementaire gedragingen. Door jouw voorbeeld zien de jonge mensen wat dronkenschap kan betekenen in het leven van een mens. En moet jij geen reden hebben om je zo maar stiekem zat te drinken?

Joske (overtuigd) Zeker, Irma. Redenen genoeg.

Irma Voila!

Joske Mijn oom die in Averbode in het klooster is, zegt dat er alleen maar bier gedronken wordt op een feestdag. Ze hebben daar wel meer feestdagen dan bij ons, bij de gewone burgers.

Irma En wat doen ze als ze graag een trippel van Westmalle drinken en het is geen feestdag?

Joske Dan maken ze een feestdag bij. Ter ere van een abt van ik weet niet hoeveel jaren geleden gestorven. Een nadeel is dat ze dan wel een gebedje meer moeten bidden voordat ze mogen gaan eten.

Irma Als het dat maar is.

Joske Mijn oom drinkt gewoonlijk rode wijn. Van ergens in Frankrijk. Een Côte du Rhone, denk ik. Trappist is in fleskes van 33cl, maar een fles wijn moet leeggedronken worden. Stel dat daar tien fleskes staan met ieder een kletsken, dat gaat toch niet. Kwestie van goede werken te doen.

Irma Dus als er iemand in de familie verjaart dan drink jij een stuk ik uwe frak.

Lita Wat een opoffering. Met zat zijn zijne hemel verdienen. Ik wist niet dat het zo eenvoudig was.

Joske Zat zijn vraagt ook een grote inzet en doorzettingsvermogen. Je wordt niet zomaar zat. Je moet er eerst in het café een hele avond voor lullen en naar gelul van anderen luisteren. Ja, en tussendoor ook wel wat drinken. Zien dat je je deel betaalt, want soms komen de pintjes redelijk vlug na elkaar, en ook zien dat je niet te veel betaalt. Er zijn altijd van die sjarels die drinken en vergeten te betalen, zie je.

Lita Jij bent een verstandige man, Joske.

Joske Als ik zat ben wel. Anders heb ik problemen met rekenen en de gazet lezen.

Lita Lees jij dan de gazet als je te veel gedronken hebt?

Joske Neen. Waarom zou ik? Ik kan ze anders nog niet lezen.

Ben (op) Alleé Joske, moeten we een ambulance bellen? Jij ziet er niet goed uit. Ik zie aan jouw gezicht dat je seffens moet overgeven. Is mijn moeder akkoord dat je die zetel zo maar komt onder smossen? Ik dacht dat jij vorig jaar overleden waart? Hoelang is het geleden dat je hier nog was? Jij komt toch alleen maar als je een stuk in uwe kraag hebt? Of drink je tussendoor ook nog? Of heb je nog een andere thuishaven waar ze zachte zetels hebben?

Joske Is het zolang geleden dat ik hier nog was?

Luc Ik zou het niet weten.

Lita Jij bent ook altijd niet thuis, hé lieve man! Gelukkig dat jij tijdig stopt met drinken.

Joske Ja, dat is juist de kunst. Op tijd stoppen.

Irma Op het moment dat het jouw toer is om te betalen naar de wc gaan. Goedkoop.

Joske Dat is maar goed voor een tijdje. Het begint precies te werken. (kijkt naar Irma) Heb je geen klein emmertje? Je weet het. Floep en plots is het eruit.

Luc En ik heb zoveel plezier gehad aan dat worstje. Ik had ze alle drie kunnen opeten.

Joske Je hebt gelijk. En straks is er eentje aan het zwemmen op de straat. Of hier in een emmertje.

Luc Worstjes als wegmarkering. De belastingbetaler zou niet geloven dat die verfpot uit Joske zijn binnenwerk komt.

Lita Weet je wat, Joske?

Joske Neen. Wat moet ik weten?

Lita Jij moet achter een lief zoeken.

Joske Een lief? Is dat iets om tussen de boterham te leggen?

Lita Voor sommigen een veredelde huishoudster, voor anderen iemand om soms mee te praten.

Joske En wat kan dat nog meer zijn. En van waar komt die naam 'lief'?

Lita Een lief, Joske, is in jouw geval iemand die je weer op het rechte spoor kan proberen te zetten. Zuipen is voor de koeien. Die hebben vele liters nodig per dag. Dat zit zo in hun systeem. Jij moet drinken met mate. En sport doen.

Joske Ik peis dat ik al genoeg sport doe. Van honderdveertig koeien de tepels proper maken voordat het melken kan beginnen. En dat twee keer per dag.

Luc Jij bent dus een tepelman. Irma, zover heb ik het nog niet gebracht, hé?

Lita Misschien moet je nog wat gaan studeren. Tegenwoordig spreken alle mooie vrouwen Engels.

Luc Dat ze eerst eens leren Vlaams spreken.

Ben En de dt-regels toepassen.

Luc Als ze praten hoor je dat niet, Ben.

Ben Ik bedoel natuurlijk schrijven, Luc. Begin jij nu ook al?

Lita Is het al wat beter, Joske? Je trekt precies zo een raar gezicht?

Joske Ik denk dat ik zal moeten kiezen.

Luc Dat doen we al heel ons leven.

Joske Tussen de plasticen emmer en de wegmarkering.

Luc Ik zou het wat verdelen.

Joske Begot! (hij springt recht, houdt zijn hand voor de mond en loopt naar de buitendeur. Hij loopt bijna Lita omver; zij probeert hem te helpen met rechtstaan. Hij moet overgeven, af. Geluid van iemand die moet overgeven.)

Luc In het beste geval wordt dat het midden van de baan. Als het de straatkant van de voordeur niet wordt. Die is toch al lang niet meer geverfd.

Lita Als de belknop nog maar marcheert.

Irma De voordeur? Dat hij oppast. Ik was die regelmatig af.

Luc Maar je vergeet de verfborstel.

Ben En de pot verf.

Irma Kun je niet eens gaan kijken of hij tot aan de baan geraakt is, Luc?

Luc Zeker.

Irma Wat zeker?

Luc Je moet eens goed nadenken, Irma. Als hij de voordeur probeerde te schilderen dan kreeg hij geen kans meer om hier iets te komen drinken of eten. Dus het wordt de asfaltbaan.

Lita Maar overmacht is overmacht.

Irma Ga eens kijken, Luc.

Lita Als er een worstenmarkering is, is alles in orde.

Ben Stel dat die sukkelaar in de gracht gesukkeld is. En verstikt in eigen materiaal. Dan ga jij de bak in, Irma. Jij hebt hem buitengejaagd. Mensen in nood moet je helpen.

Irma Hij heeft toch zichzelf zat gezopen!!

Ben Hij kreeg altijd zijn geld van de boer waar hij werkt. Dan zou die ook schuldig kunnen zijn. Dat klopt niet. Mensen in nood moet je helpen.

Irma Luc, vooruit. En als je buiten bent: ogen open.

Lita Als je worstjes ziet is alles in orde. Zoek naar een lange kromme lijn. En wat doen we met zijn regenjas, regent het nog?

Luc (naar voordeur, links vooraan) Als de gracht vol water staat, moet ik dan zwemmen? Maar dat is al zo lang geleden. Moet ik eerst met mijn handen slaan of met mijn voeten? En wanneer mag ik mijn ogen opendoen? (buitendeur toe)

Lita 't Is toch een goede kerel, Joske.

Ben Dat mag je nu nog niet zeggen. Alleen als hij echt dood is. Dan.

Lita Zo praat je toch niet over mensen, duurzame echtgenoot. Respect, man!

Ben Omdat je gisteren niet mocht, moet je dat nu niet op me afreageren.

Luc (op met een triestig gezicht)

Lita En?

Irma En?

Ben Is hij echt verzopen?

Luc Alleen de voordeur. Echt. Goedgegaan, zou ik zeggen. Ik denk niet dat men moet wachten totdat alles opgedroogd is. Wat denk jij ervan, Irma?

Irma Echt? Heb je hem gevonden?

Luc Hij probeerde een grote boom recht te houden. Hij huilde als een klein kind. De gemeente zal blij zijn. Van een stippellijn maakte hij een lange doorlopende lijn. Dat is veiliger. Dat noem ik nu eens zat zijn met dienstbetoon aan de openbare sector.

Ben Moest je hem niet naar huis doen?

Luc Dan moest ik eerst een gasmasker kopen. Mijn twee worstjes zijn er ook uitgekomen. En die witloof met hesp en kaassaus ook. Een geval van eenzaamheid denk ik.

Lita Als je een paar keer diep ingeademd hebt went dat toch.

Luc Ja, alles went. Maar stinken, man. En zeggen dat die man een tijdje in onze zetels gezeten heeft.

Ben Ik riek niets.

Irma Verstopte neus, zeker. Stinken, man.

Lita Verdraagzaamheid, beste mensen van mijn familie! Joske is gewoon een misdeelde van onze welvaartmaatschappij. Wacht maar, als hij op een bekwame en liefdevolle vrouw valt.

Luc Bestaat zoiets nog?

Irma Wil jij een pak slaag? Jij hebt mij de voorbije maand wel twintig keer verkracht. Weer of geen weer, dan ding van jou was er altijd.

Luc Twintig keer? Jij kunt niet meer tellen zeker? De pastoor heeft mij bij ons huwelijk volmacht gegeven. 'Een lichaam en een bloed', hoe versta jij dat?

Lita Ben komt maar tot tien. Maar dat is dan ook telkens een 'full house'. Moeten wij nu iets doen voor Joske?

Luc Het leek mij dat eens alles eruit was. Een klein gedeelte gereserveerd voor de voordeur om de grondverf bij te werken en het merendeel voor de doorlopende stippellijn. Ik denk dat Joske nog kunstschilder zal worden. Hij is te voet naar de boerderij gegaan. Naar zijn huisje bij het kippenhok. Ik had het gevoel dat hij opeens nuchter was geworden.

Irma Luc ga een stortbad nemen. Je stinkt veel harder dan Josje toen hij alleen nog maar nat was.

Luc Ik snap het niet. Ik riek helemaal niets. Daarbij: ik heb honger.

Irma Je hebt al het vlees voor morgenmiddag opgegeten.

Luc En terug uitgespuwd. Ik heb honger, Irma, lief vrouwtje van mij.

Irma Prima, Luc. Weet je wat? Neem een stortbad en ga meteen naar bed. Het zal voor ons alle twee goed zijn. Ik kan rustig slapen omdat jij al zult slapen wanneer ik kom. En morgenvroeg zul je een gezonde eetlust hebben. Prima? Doen we het zo? En het volgende weekend beloof ik je te verrassen. Ja, dat kan nog als je 55 jaar bent.

Lita Het was een gezellige avond. Nuttig ook.

Irma Waarom nuttig?

Lita Omdat onze voordeur een nieuwe laag grondverf kreeg. Worstjesgrondverf. Ik ga slapen. Tot morgen, Ben! (geeft Ben een kus).

Einde eerste bedrijf

Tweede bedrijf

Luc en Irma zijn dertig jaar getrouwd. Ze zijn in het dorp in een restaurant iets gaan eten en hebben er ook wat gedronken. Netjes gekleed. Ze zijn boven hun theewater. Irma belt meermaals kort na elkaar. Ze wil plezant doen. Is ze het ook? Luc, ook boven zijn theewater, doet de buitendeur open, niet volledig. Draait zich naar Irma die nog buiten is.

Luc Sorry, schat! Normaal zou ik je over de dorpel dragen. Maar de omstandigheden zijn buitenmaats. Van de huisdokter mag ik maar 25 kg per hand dragen. Dit is volgens mij, duidelijk overmacht. (knielt) O, schat, wat zou ik je graag binnendragen.

Irma En dan plots naast een zetel laten vallen. Sorry zeggen en héél veel binnenpretjes hebben. Luc, wat ben jij voor een vent!

Luc Gene goeie zeker.

Irma Heb ik dat gezegd?

Luc Kom maar binnen. Met die opendeur tocht het hier. (deur toe. Luc terug naar buiten. Hij ondersteunt Irma en zo komen ze samen op.)

Irma Alles heeft zijn voordelen, Lucas! Naar de grote zetel toe sturen. Toen we dertig jaar geleden van de feestzaal kwamen, wilde je mij officieel binnendragen. Dat lukte je aardig.

Luc Je woog toen nog maar een zak aardappelen. Nu een hele frituur met zakken patatten, het frituurvet niet meegerekend. Je moet weten wat je wilt hé.

Irma En net voordat je mij in de zetel zou kieperen, strompelde je over je eigen voeten en viel ik met mijn poep op het glas van het bijzettafeltje.

Luc Ja, dat was een ramp. Een niet-prettige ramp. Voor mij toch.

Irma Voor mij een dubbele ramp. Ik wilde eindelijk eens genieten van je mannelijke krachten. Voor de trouw niet, zei mijn mama altijd. Mijn twee oudere zussen waren moetens getrouwd en ze wilde niet dat ik ook zo een negatieve ervaring zou meemaken. Ik zei haar dat mijn lief een verstandige man was en dat hij wel uitkeek en altijd voorzichtig was. Verstandige mannen bestaan er niet. Wel, ja natuurlijk, wel mannen die soms verstandig overkomen. Efkes maar. En dan zijn ze weer lomp en begerig.

Luc En wat moet ik dan zeggen? Twee jaar verkeren, zoals ze dat zeggen. En twee jaar naar de bomen kijken. En ze worden ieder jaar maar hoger en hoger. Maar wat brengt dat op? Ik had zelfs al enkele seksboekjes gekocht om technisch wat voorbereid te zijn.

Irma Voor mij was dat erg.

Luc En voor mij dan? De eerste twee weken, iedere voornacht, het eerste half uur, splinters uit de poep halen. De achterkant. Stel je voor.

Irma Denk je nu echt dat ik dat plezant vond? Ik leefde ook in blijde verwachting.

Luc Daar had ik de voorkant voor nodig.

Irma Zeg Lucske, laten we het verleden vergeten en hopen op de toekomst.

Luc Dat zien we dan wel. Als het zover is.

Irma Hopen op de toekomst. Staat er nog van die Franse schuimwijn?

Luc Champagne, wil je zeggen. Ze zullen dat in Frankrijk niet graag horen: hun champagne voor schuimwijn laten doorgaan.

Irma Ik denk dat ik wel een flesje kan kraken. Ik heb dorst, Luc.

Luc En voor de rest niets? 't Zal weer niks zijn, ik voel het al.

Irma Niet te vlug ongelukkig zijn, Lukske. Tijd brengt raad en er zijn soms van die plotse wendingen. Ga jij de stop van die fles doen.

Luc En waar is die fles?

Irma Ik heb er twee in de koelkast gezet, in de deur onderaan. Beginnen we maar met één.

Luc af.

Irma Toch een verstandige vent. Ons moeder had ongelijk. Er zijn nog verstandige venten, maar je moet ze wat aansturen. Zoals nu: met een fles champagne beginnen. Begin bekend. Einde? Een vraagteken. We zien wel.

Irma haalt spiegeltje uit klein handtasje. Kijkt in spiegeltje.

Irma (denkt na) Venten? Ik kan geloven dat sommige mannen het licht uitdoen voordat ze over seks praten. Mijn ogen staan nog goed in mijne kop, maar die spelen niet mee. En onder mijn ogen die ringen die tot aan de onderkant van mijne neus komen. Vroeger had ik van die ronde kaakskes met natuurlijk rood. Nu zijn dat precies oorlogsbotten zonder kanon. Waar is de tijd. (doet spiegeltje weg, stapt naar driezit. Draait zich om, haalt terug spiegeltje boven, kijkt in spiegeltje.) De jaren doen meer kwaad rupsen op het blad van een perenboom. Maar, ik ben nog goed voor mijn jaren. Ik zou nog veel sterke bomen kunnen vellen. Laat ze maar komen.

Luc (op uit keuken met fles champagne ontkurkt en met twee glazen op een dienblad.) Laten we drinken op de liefde. Op de poep met splinters.

Irma Zijg, Luc. Ik voel precies terug die splinters steken.

Luc Ho! Nu niet meer, schatje. Nu niet meer. De woestijn van vroeger is opeens een heel werelddeel groot geworden. Waar men al dat zand vandaan haalde weet ik niet. Daarbij er zijn te veel zandkuilen bijgekomen. Wat was is niet meer.

Irma Drinken we nog?

Luc Als ik eerst mag inschenken. (schenkt in) Met over die val van toen te praten krijg ik ineens vaak. Mijn ogen vallen toe. Kun jij die fles alleen leegdrinken?

Irma Zeker, slaapkop. Schenk eerst maar in voor twee. Het kan zijn dat je opeens terug wakker wordt. Mannen veranderen soms van richting, nog vlugger dan de wind.

Luc Je tussendoor eens omdraaien moet kunnen.

Luc schenkt de glazen in. Biedt glas aan, Irma neemt aan.

Luc (en Irma) Santé. (drinken, Irma zet glas neer, maakt knoopje van kleding los. Kijkt uitdagend naar Luc.)

Luc schenkt nog eens de glazen vol, zet zich knusjes naast Irma. Dimt het licht. Alleen het lampje op het tafeltje achteraan brandt nog. Luc hoopt op een zekere beloning van Irma. Hij vleit zich naast Irma. Ze drinken nog eens. Irma maakt nog een knoopje los. Er is wederzijdse bereidheid tot een zeker handelen.)

Luc Moet ik geen muzikje opzetten?

Irma We kunnen zingen. Van in die tijd dat we beiden bij de scouts waren. (willen beginnen zingen, zoeken naar een gepast liedje door telkens een regeltje van zo een liedje te zingen. Plots hebben ze een gepast liedje gevonden. Heel zacht zingen ze.)

Plots staat Joske voor het verliefde koppeltje.

Joske Gezellig. Wat champagne? En mijn glas? Blijf zitten. Ik bedien me wel. (naar keuken en meteen terug met champagne glas. Schenkt zich in.)

Joske Jullie ook nog een beetje? (hij schenkt ook voor Irma en Luc in) En we drinken nu op de gezellige avond zonder regen. Gisteren was het erg. (drinken)

Joske Begot, Irma. Naar de wc geweest?

Irma Waarom?

Joske Waarom? Dat kan ik niet weten. Maar je bent maar half aangekleed. (wijst naar de twee knoopjes van haar kleding/blouse die los zijn)

Irma Ik had het warm, Joske.

Luc Er hangt seks in de lucht, voel je dat niet.

Joske Ik heb daar geen behoefte aan. En dan voel je dat niet, peis ik. En krijgt de lucht dan een andere kleur?

Zijn Luc Mijn ogen draaien dan wat meer. Zie je dat niet?

Joske Slaapogen, meer zie ik niet.

Luc Dan zal het weggegaan zijn.

Joske Ik kwam op een ongelegen moment, veronderstel ik dan. Zoiets moet je zeggen, Luc. Ik heb er niets tegen dat jullie nog eens willen proberen. Een oude auto rijdt soms ook nog goed.

Irma Maar er moet nog benzine in de tank zijn.

Joske Die tank kan soms vlug leeg zijn. Als je bergop moet rijden dan verbruikt dat ding veel meer liters benzine. En dan een oude auto, zie je.

Luc Joske, kunnen we het hierbij laten. Wat kom je eigenlijk doen?

Irma Ik moet je nog bedanken voor dat schilderwerk. Verticale strepen in de grondverf is wel iets nieuws. Joske, dat moet jij opkuisen! En vandaag nog.

Luc Ja, dan kunnen wij rustig verder doen, terwijl jij als kunstenaar je werk ook verder afwerkt. We zullen je wel roepen.

Joske Jullie zullen mij in de toekomst niet veel meer zien.

Luc Wat? Ben je in je gat gebeten, Joske?

Joske Neen, ik had gewoon wat pech, gisteren. Het komt erin langs boven en als het niet wilt zakken, ja dan komt het er terug uit langs waar het erin gekomen is. Pech!

Luc Wat is er dan, Joske. Je weet toch dat jij een van mijn beste vrienden bent, al kon je mijn zoon zijn. Maar ik kwam vroeger ook veel bij je baas op de boerderij.

Joske De boerderij wordt afgebroken. Daar komt een wachthuisje van De Lijn te staan.

Luc Gaat die ring toch door? Al vanaf 1962 zijn de plannen klaar, zeggen ze. Ze hebben nog een tijdje gewacht totdat er protestgroepen in de cafés vergaderden. Zo een weg gewoon maken dat kan toch niet? Wat heb je aan het geronk van die machines. Betogers die met zwarte vlaggen door de velden trekken, dat moet men hebben. Die minister van Openbare Werken moet in de kijker komen te staan. Een weg aanleggen duurt normaal maar een paar maand. Maar men werkt gewoonlijk maar op de onpare dagen op de ene werf en op de pare dagen op een andere plaats. En dan heb je het bouwverlof, de winterperiode, ja, wanneer wordt er nog gewerkt. Het duurt tegenwoordig nog langer dan vroeger.

Joske Gewoon afbreken. Mijne baas had nog vorig jaar een nieuwe badkamer laten installeren. Zo een inloopstortbad waarin je je pootjes kunt breken, als je niet oppast. Maar het water was goed warm.

Luc En die koeien? Hoeveel heeft hij er nu nog?

Joske Honderdveertig koeien, veertig runderen, honderd kippen en twintig struisvogels, twee honden en vier poezen, die poezen zijn wel alle vier gesteriliseerd.

Luc En wat ga jij doen? Je moet toch je kost verdienen?

Joske Doppen. Werkzoekende zijn.

Irma Dat is niets voor jou, Joske. Jij bent een werkman.

Luc Een kunstschilder.

Joske Mijn zuster woont in Lier. Haar man is een fotograaf. Misschien kan ik in de winkel wel wat werken. Ik weet het nog niet.

Luc En trouwen, Joske? Je betaalt een keer aan de gemeente, ja daar is een taxe op het bezit van een vrouw. Gemeentetaxe. Voor de rest van je leven zit je gebeiteld. Alles is dan gratis.

Joske Ik heb niets nodig. Een tv ja, soms. Voor het nieuws en zo.

Luc En waar ga je wonen?

Joske In het vroegere bakhuis van de boerderij. Ik mag van Willy daar blijven wonen. Het valt niet onder de onteigening. Misschien dat onze baas een nieuwe woning gaat bouwen. Er zullen nog zo'n tien hectaren overblijven. Hij gaat struisvogels kweken en vetmesten. Het is heel erg. Ik ben er kapot van. Als ik een pintje meer drink dan voel ik die miserie zo erg niet.

Irma Is het daarom dat je gisteren een stuk in je kraag dronk?

Joske Van de miserie.

Luc En van de dorst.

Joske Ook, ja.

Irma (naar Joske toe, heeft compassie met hem). Jij moet mijn deur niet meer proper maken, Joske. En ook mijn voortuin niet. Ik zal je kots zelf wegspuiten van de tulpen en andere bloemen. En je bent hier altijd welkom, net als vroeger, Joske! (geeft Joske een vluchtig kusje op zijn voorhoofd)

Luc Zo gewoon in een oud bakstenen gebouw wonen. Met kleine raampjes.

Joske Ik heb toch een tv en mijn huis dient alleen maar om te slapen. Ik ben een buitenmens. Misschien bij mijn huidige baas blijven werken. Ik weet het nog niet. We moeten nog eens praten. Of bij mijn zuster. Ik moet met de fotograaf nog eens afspreken. Het komt wel goed.

Luc Nog niet aan een vrouwtje gedacht?

Joske Dat heb je al dikwijls gevraagd, Luc. Neen, ik neem je dat niet kwalijk. Och, Luc. Ik ben zo gewoon om alleen te leven. Ik heb aan niemand rekenschap te geven. En als ik graag een pintje drink...

Luc Dan kom je hier kotsen.

Irma Luc! Alstublieft!

Joske (drinkt glas leeg) Dan na ik maar. Bedankt! Ik zal morgen wat groenten brengen. Die mannen met hun machines komen volgende week al, zeggen ze.

Irma Bedankt, Joske.

Joske langs de voordeur af.

Irma 't Is een brave sukkelaar.

Lita en Ben op in carnavalskleding, met een kroontje op hun hoofd en een papieren roltoeter. Feestelijk. Misschien een beetje kinderachtig. Vlug op en draaien rond de driezit die niet tegen de linkerwand staat. Zingen misschien 'happy birthday'. Maken een tweede rondje rond de driezit, drinken glaasje champagne uit. Blazend op hun toetertje en blijven staan.

Lita (en Ben). Gefeliciteerd!

Irma Moeten we niet iets halen om te eten of te drinken?

Ben Wij hebben ons dessert al gehad. (zoent Lita. Beiden al zingend af.)

Luc (Schenkt de glazen nog eens vol) En waar blijft mijn hoofdgerecht?

Irma Alles op uur en tijd.

Luc Al mijn tijd nu maar komt. Het is niet belangrijk.

Irma Dat is altijd een kwestie van geluk. (gaat meer dan een meter van Luc staan)

Luc Ik zal mijn geluk zelf maken! (loopt naar Irma, wil haar grijpen en mee naar de slaapkamer nemen. Irma gaat lopen. Eerst een rondje in de plaats, dan kan Irma alleen nog aan Luc ontsnappen door weg te lopen via de slaapkamerdeur – tweede deur langs links. Luc tevreden vanuit de half geopende deur.) Als dat maar goed komt! (trekt de deur toe. Licht uit. Einde tweede bedrijf.)

Derde bedrijf

Een avond. Luc en Irma zitten in nachtkleding voor de tv in de. Die tv hangt aan de rechterwand tussen de twee deuren. De lokale tv speelt. Het nieuws. Een vrouwelijke reporter leest berichten voor. Luc en Irma luisteren aandachtig.

“Sport. Ondanks de vele miljoenen die men in de voetbalclub geïnvesteerd heeft de inbreng van enkele lokale sportclubs, lukt het FC Kronkel niet om terug op het goede spoor te komen. De voorzitter van een van die supportersclubs zei tegen onze reporter dat het geen kwestie van geld was, ook niet het schijnbaar gebrek aan talent, maar dat het een kwestie is van inzet en het laten vallen van die sterke ego-accnten. Samen zijn we sterk. Zei de man.” (Terwijl dat de vrouw praat, zien we beelden van de infrastructuur van een grote voetbalploeg zonder namen of specifieke elementen te tonen waarmee men een bepaalde club zouden kunnen herkennen. Ook enkele beelden uit een oefenmatch kunnen deze tekst ondersteunen.)

“Nu iets gans anders. Zoals jullie blijkbaar al een tijdje weten: de ring rond het liefelijk dorpje Kronkel wordt uiteindelijk aangelegd. In totaal maar vier kilometer weg. Wel doorheen landbouwgebied. Toegegeven: dit werk werd al voorzien in 1962. Ondertussen zijn er al enkele andere tracés op papier gezet. De ene al gekker dan de andere, zeggen de mensen van het plaatselijke actiecomité. Een drama, zeggen anderen. Men heeft langs het ganse tracé zwarte vlaggen geplaatst. De burgemeester van Kronkel heeft al bedreigingen ontvangen. Iedere avond wordt er een zwarte mars gehouden. De plaatselijke brouwer, die een grote weide moet afstaan en in de toekomst waarschijnlijk ook een paar paarden moet verkopen schenkt iedere avond een vat bier. In Café Het Centrum.

Sommige mensen zullen rijk worden, van die onteigening, zegt men. Voor boer Willy betekent dit een doodsteek. De rustige man die met een veestal van 140 koeien en 60 runderen en nog wat ander vee en kippen een gelukkig leven leidde, is de wanhoop nabij. Deze voormiddag nam hij afscheid van zijn koeien. Een voor een zoende hij zijn koeien en noemde hun bij hun naam. Met tranen in de ogen. “Dag, Jeanneke, dag Marie, dag Rosa, het ga jullie goed en het scheen dat de koeien begrepen dat dit echt een afscheid was. Voor sommige koeien wachtte er nog een nieuw leven bij een andere boer, in Zaffelare of Tielt. Voor het merendeel van de dieren betekende het afscheid het bittere einde. Nog enkele dagen en ze lagen in stukjes op de markt, als steak of een ander product. Boer Willy wist dat natuurlijk en daarom viel het afscheid hem dubbel zo zwaar. Voor een boer als Willy zijn de koeien meer dan producenten van koffiemelk of yoghurt. Hij kon met ze praten. Het was zijn leven. Dit is een drama, lieve kijkers.”

(bij deze tekst past ook een passend beeld. Kan gefilmd worden bij een grote boer die zijn koeien naar een weide doet en een acteur kan de rol van Willy spelen. Enkele vrachtwagens gebruikt voor dieren naar het slachthuis moeten ook in het beeldmateriaal komen.)

Irma Zet de tv maar af, Luc. Wat een miserie. En Joske zal nu ook zonder werk vallen. Maar dat manneke trekt zijn plan wel. (Luc zet de tv ad. Hij zet de radio op.) Fluitjesmuziek. Is er geen ander muziek?

Luc Het is zeven uur, schatje. Overall nieuws. Wacht nog vijf minuten dan keert de rust terug.

Radiostem “Beste mensen, in het drama rond boer Willy is het laatste nog niet verteld. Deze vooravond stond Willy in de lege stallen te kijken. Met tranen in de ogen. Hoe moest het nu verder, zal hij gedacht hebben. Toen hij de ondergrondse

mestkelders ging inspecteren moet hij een verkeerde beweging gemaakt hebben. Hij viel in de kelder met vloeibaar mest. Hij zou zeker een verschrikkelijke dood ondergaan hebben. Zijn enige knecht Joske, die al jaren bij Willy werkte, heeft Willy gelukkig gevonden. Via de gsm die Joske van zijn baas als afscheidsgeschenk gekregen heeft, belde de man de ziekenwagen. Willy ligt nu in het ziekenhuis en alle gevaar is ondertussen geweken. Joske zal zeker nog deze avond zijn vriend en baas Willy ontmoeten. Zo zie je maar, beste luisteraar: het leven zit soms op een klein plaatsje. De dood ook, natuurlijk.”

- Luc Begot. De Willy! Dat zo een vriendelijke man op een dag twee rampen kan overleven.
- Irma Zou men in zo een kelder met vloeibaar mest kunnen verdrinken?
- Luc Zolang je boven blijft drijven niet. Maar tussen stront kun je moeilijk ademen. Willy heeft al bij al nog veel chance gehad. Hij moet voor Joske maar een van die moderne elektrische fietsen kopen. Zo een van laagvliegers.
- Irma Joske wandelt graag. Zou hij nog achter een lief zoeken, denk je?
- Luc Als ik in zijn geval moest zijn? Zeker niet. Er gaat eigenlijk niets boven vrijheid.
- Irma En seks dan?
- Luc Dat is voor de middelbare scholieren. Die van de unief zijn dat al moegezien en drinken liever een goed glas bier. Of slurpen een colaatje met een strootje.
- Irma Straf, Luc. Zo zijn de jonge mensen niet.
- Luc Neen, natuurlijk niet. Maar sommigen wel. Dat was vroeger ook al. Dat is altijd zo geweest. De uitzonderingen bevestigen de regel. Ik ben blij dat ons Lita getrouwd is.
- Irma Maar ze maken geen kinderen.
- Luc Jij zei toch ook dat we nog tijd genoeg hadden?
- Irma Heb ik dat gezegd? Dat herinner ik me niet meer. Jij had ook geen geduld. Dat was de reden waarom het niet lukte.
- Luc Maar eens kwam de dag van de grote vreugde.
- Irma Dat moet ik toegeven. Je hebt mij eens goed laten lachen. Nogmaals gefeliciteerd, Luc.

Einde derde bedrijf

Vierde bedrijf

De volgende dag. Rond 18 uur. Lita zit in de driezit. Genietend. Ze is tevreden.

Ben (op vanuit de keuken) Gaat het zo een beetje? Wat heeft dat allemaal te betekenen?

Lita Hallo, schatje? Ben je al thuis. Heb je nog honger? O, je hebt op je werk gegeten. Lekkerdere dan thuis hoor ik zo hier en daar zeggen.

Ben De keuken ziet er netjes uit.

Lita We doen ons best, lieve man?

Ben Precies een bakkerij.

Lita Dat heb je goed geraden, lieve man. Een bakkerij.

Ben En waarom dient al dat gezeul met bloem en eieren?

Lita Pannenkoekenbakken. Lekkere pannenkoeken.

Ben En voor wie zijn die bestemd?

Lita Voor wier goesting heeft. Blijkbaar jij niet.

Ben Wie zegt dat?

Lita Neem er een paar van de stapel, doe er wat siroop op en laat mij nog even genieten van het leven.

Ben Dan verwacht je bezoek? Vriendinnen van de kleuterklas?

Lita Misschien wel mannen van de volksdansgroep. Schoon mannen. Nuttige mannen.

Ben Als er ene begerig naar je kijkt dan wring ik zijn ellenboog uit de kom, zoals men dat noemt. Het is gebeurd voordat je het weet. Zo eenvoudig is het. Maar het schijnt dat er wel wat pijn mee gemoeid is.

Lita Dan zie je mij nog altijd graag?

Ben Maar zeker schatje. Je moet echter wat redelijker worden. Een kort rokje aan als er bezoek komt. Met de poep schudden als er vreemde venten rondlopen. Is dat normaal.

Lita Zeker, schatje. Ik wil dat je altijd jaloers blijft. Dat houdt een vent scherp. Ja, je bent overal al eens met je vingers geweest. Je kent en voelt al mijn oneffenheden

en alles wat je kan prikkelen. Dat is jouw territorium. Maar je verwaarloost mij de laatste tijd. Vroeger zag ik dat je met je ogen naar mijn borsten keek en een onzichtbare horizontale lijn trok. Alle borsten op dezelfde hoogte, was je standpunt. Soms was dat niet waar en dan voelde ik dat je een beetje ongelukkig was. Net als nu.

Ben En nu ben ik ongelukkig, denk jij? Misschien heb ik heel de nacht, terwijl ik naast je lag, van mooie vrouwen gedroomd. Vrouwen die geen soep kunnen koken, maar wel een heerlijk poepje hebben. Zo van die vrouwen die alles op de juiste plaats hebben en weten waarvoor alles kan dienen. En misschien heb ik slecht geslapen, maar heerlijk gedroomd. Ik weet niet wat het beste is.

Lita Ik heb een goede raad voor jou. Geniet van het leven en als je komt slapen zorg er dan voor dat je niet helemaal afgepeigerd bent. Als een bloemzak in slaap vallen is ook niets.

Ben Je hebt toch bloem nodig voor pannenkoeken?

Lita Moet ik nu een pannenkoek halen?

Ben Van siroop krijg ik een vuile mond. En suiker lust ik niet.

Lita Ga maar eens naar de burens. Je bent van de week nog niet langs gegaan.

Ben Ik zal mij klaarstomen. Pure liefde, Lita.

Lita Ze zeggen dat. (Ben af, Lita installeert zich in de zetel.).

Lita Jill zal de eerste zijn. En Inge? Die komt wel een tijdje te laat. Die heeft vroeger, in het eerste studiejaar, vergeten de klok te leren.

De bel gaat. Lita traag recht.

Lita Waarom zou ik mij spoeden? Die bel gaat niet lopen en de persoon die gebeld heeft ook niet. (doet de deur open. Jill een schoolvriendin van uit de middelbare school staat in de deuropening. Kort rokje, een beetje uitdagend) Amaai, Jill! Wat een pruim! Kom binnen.

Jill binnen. Lita kijkt nog even na. Om te zien of er niemand wacht.

Lita Amaai, Jill. Zo iemand als jij loopt toch niet alleen over de straat? Ik dacht, ik zal nog eens goed kijken. Of er geen bende aanbidders gevolgd is. Tegenwoordig worden lekkere snoepjes opgegeten. Zelfs zonder er het papiertje af te doen. (deur toe) Ik dacht als er een meute van die onzijdige venten je gevolgd was, dat die toch mijn pannenkoeken niet mogen opeten. Inge komt ook nog! Maar je kent die: ze komt, maar ze is eerder aan de trage kant. Welkom, Jill. Zullen we maar kussen? (omhelzen mekaar) Het is al lang geleden dat we hier nog zo een jong vlindertje binnen gekregen hebben.

Jill Jij woont hier schoon, Lita.

Lita Je bent nog maar net binnen. Je hebt nog niets gezien.

Jill En heb je echt pannenkoeken gebakken? Voor mij en voor Inge?

Lita Voor wie anders? Onze Ben, mijn echtgenoot, die is niet zo voor pannenkoeken. Siroop plakt aan zijn gehemelte en heeft een slechte nasmaak, zegt hij. Is jouw man of liefke of wat je ook hebt of niet hebt, er niet bij?

Jill Een man, wat is dat?

Lita Iets wat je bed deelt en uit beleefdheid je soms een nutteloos geschenk geeft en denkt dat daarmee de wereld gered is.

Jill Ah, zoiets. Neen. Mannen zijn toch overbodig? Je kunt als vrouw je eigen kost verdienen en zelfs nog iets overhouden om op reis te gaan. Ik heb gehoord dat een man altijd maar in de weg loopt, zoals een klein hondje. Toegegeven: die vergelijking gaat niet helemaal op. Een man blaft niet en plast ook niet in huis, veronderstel ik. Maar voor de rest. (naar driezit zetel toe.)

Lita Hier kunnen we gaan zitten, Jill, of heb jij de laatste tijd ook een andere naam? Ik heb gehoord dat tegenwoordig sommige jonge meisjes een andere naam kiezen, een soort roepnaam voor de intieme vrienden. Misschien ook voor te daten.

Jill Ik zat gisteren in de cinema. Een speelse film. Jullie noemen dat een seksfilm, denk ik. Komt er daar een oude zak naast mij zitten. Is dat allemaal van jou, vroeg hij. Ik fluisterde hem in zijn oor en vroeg of hij een vliegbrevet had. A of B, het maakt niet uit. Als het maar vliegt. Ik pakte een van zijn sportschoenen en wierp die tot bijna tegen het grote doek. En vlieg jij zelf ook graag, vroeg ik. Hij keek kwaad naar mij en ik hoorde dat hij iets als 'krenge' zei en liet zijn zakje chips vallen. Ik heb nog goed moeten eten van die chips om het zakje leeg te krijgen voordat de hoofdfilm gespeeld was. Mannen.

Lita Zo geraak je zeker nooit aan een man. Je moet openstaan voor een man. Ontvankelijk zijn. Liefde uitstralen

Jill Mannen! Zeg, Lita, heb jij echt pannenkoeken gebakken? Ook voor mij?

Lita Heb je honger?

Jill Toch zeker voor één pannenkoekje.

Lita Ik verkoop ze per twee. Zet je, Jill. (Jill twijfelt, kijkt rond) Pak een stoel, kind!

Jill En wat doet jouw man?

Lita Ben? Veel slapen. En voetbal dat het langs zijn oren uitkomt. Hij heeft een abonnement op het voetbal op de tv. Altijd lawaai en gejuich. Soms zie je een bal vliegen. Maar zeveren dat die reporters kunnen.

Jill Als je daar je kost mee verdient, dan zou ik ook zeveren. En wat doet je man nog?

Lita Dat interesseert me niet, Jilleke. Soms slaapt hij betalend op zijn werk. Hij is brandweerman.

Jill Pompier?

Lita Ga toch zitten, kindje. (Lita naar de keuken, terug op met dienbord met bord met twee pannenkoeken, een pot siroop en een tas koffie met melk. Zet bord het kleine tafeltje)

Jill Is dat allemaal voor mij alleen?

Lita Tenzij je binnen in je lichaam geen mee-eters hebt. Zoals een lintworm of zoiets, maar daar ken ik niets van. Mijne man slaapt meestal, als hij thuis slaapt, met kleren en al aan. Voordat hij gaat slapen neemt hij een stortbad en trekt terug zijn werklereen aan. En zijn gsm ligt altijd op het nachtkastje. De eerste nachten legde ik altijd een doosje condooms op die plaats, je weet maar nooit, hé. Alles bij de hand, zie je. Maar zijn gsm moest op die plaats liggen. Het zou eens kunnen gebeuren dat hij plots opgeroepen wordt.

Jill Voor de rest geen last? Een goedkoop baasje. (proeft van pannenkoeken.) Lekker. En hoe ben je daar aangewaaid?

Lita Met de computer. Maar dat is te lang geleden. Ik ken dat programma niet meer.

Jill Zo lang ben je ook wel nog niet getrouwd?

Lita Ik denk bijna twee jaar. Nog nooit een lief gehad?

Jill Wat is een lief. Is dat iets dat aan je nek hangt op momenten dat je het al wat te warm hebt?

Lita Opdringerig en voor je voegen lopen. De deur voor je openen en zogezegd de elegante sjarel uithangen zodat de mensen denken dat het een lieve man is. Ik wil vrij zijn. Mijn eigen ding doen. Geen rekening moeten houden met anderen. Geen pintjes betalen en zeker geen steak aan iemand die altijd honger heeft op het moment waarop seks zou kunnen.

Jill Allee!

Lita En dan heb je nog van die mannen die altijd goesting hebben om over te geven, na een kleine inspanning. Toch boeiend. Mannen worden gelokt door een kort rokje of heel je modelletje. Het begint laag en hoe geraakt dat omhoog. Zoek de ziel in een mooie vrouw. Kijk naar wat niet te zien is. Naar de zin van het leven. Kijk naar iets dat een heel leven kan boeien. Mijn opa was zestig jaar getrouwd en ik weet niet of hij regelmatig gevrijd heeft. Maar ze was er wel, mijn oma, alle dagen. En je zag dat ze samen een waren. Mijn lieve grootouders.

Jill Eerst iemand vinden voor een dag en later misschien wel voor een jaar. Zestig jaar, Lita, komaan zeg! Waar zijn je gedachten?

Lita Jij zoekt te hard, Jill. Laat de mooie man naar je toekomen. Je moet niet op iedere straathoek met je poepeke gaan schudden.

Jill Ik ga naar de fitness. Ik ben dan te moe voor jouw straathoekwerk. Daarbij: zie ik er zo zielig uit? Neen, Lita, ik zoek nog geen man? Eens je met een soort pannenkoek over de straat loopt, ben je min of meer verplicht dat regelmatig te doen. Ik kan ertegen dat men naar mijn gelakte tenen kijkt, en zelfs een beetje hoger. Als je mooi bent, Lita, dan is dat zo. Als je naar de winkel gaat dan koop je toch ook een schoon kleed en voor wat is dat? Om gezien te worden natuurlijk!

Lita Ik zie wanhoop in je gezicht, Jill. Blijkbaar heb jij al te veel jongens gehad. En toch nog de ware man niet gevonden.

Jill Ze hebben allemaal wel iets van mijn wensen, maar niet genoeg.

Lita Dan is het toch eenvoudig? Ieder zijn dagje en je hebt op het einde van de week de ideale gehad. Niet?

Jill Daarbij: wie zegt dat ik moet trouwen?

Lita Trouwen? Niemand. Maar een vaste vrijer hebben is wel handig. En samenwonen moet ook kunnen. Je koopt een appartement en neemt een vrijer bij je in. En eens alles geveerd is en de schilderijtjes aan de muur hangen, dan schop je die kerel buiten, bij manier van spreken. Je kunt hem ook nog een jaartje bij je houden om je voeten te verwarmen, ja met de seizoenen moet je rekening houden.

Jill Hoeveel pannenkoeken waren er per man voorzien? Zal ik me maar zelf bedienen? Dat is toch de keuken, hé?

Lita knikt en wijst naar de keukendeur. Jill af. De bel gaat. Lita naar de deur. Deur open, kijk naar buiten. Lucht.

Lita Hallo! Jij bent ...Inge!

Inge En jij ...Lita, de zeurpiet. Nooit content. (lacht)

Lita Hoe kun je het weten. Kom binnen Inge met de kromme benen? Zoiets was het toch hé?

Inge (binnen, Lita doet de deur toe, Inge kijkt rond) Heb jij die muren geschilderd? (kijkt prijzend rond)

Lita Neen, mijn man. Ik heb geprobeerd de schilderijen op te hangen. Ten slotte heeft Ben, mijn man, alles gedaan. Daarvoor dient toch een man.

Inge Ik weet het niet. Wat is een man?

Lita Iemand die nooit stretchbroeken draagt en vooraan een kleine ritsluiting heeft. Een opendeurtje voor het piemeltje.

Inge Een mismaakte vrouw dus? Brood dat de oven uitgehaald is voordat het helemaal gebakken was.

Lita Zo kun je het ook noemen.

Inge Een tas waaraan men vergeten was een oortje te plakken.

Lita Het is uiteindelijk toch de voorbestemming van iedere vrouw. Vroeg of laat in de armen van een man te vallen. En vallen hoeft men niet negatief te bekijken.

Inge Neen, ik ben er nog niet aan toe. Ben ik de eerste? En waarom heb je ons eigenlijk uitgenodigd?

Lita Neen, jij bent de eerste niet, Inge. Dat zou een wonder zijn. Jill zit in de keuken.

Inge Aan het werken?

Lita Neen, je kent ze toch nog? Altijd op de eerste rij gaan staan, maar soms als het in haar kraam past, onzichtbaar worden en plots helemaal achteraan in de rij staan. Zogezegd om anderen een kans te geven.

Inge En waarom heb je ons uitgenodigd?

Lita Ik zag een zak bloem in de keuken staan en ik had geen gist in huis. Dan denk je aan pannenkoek, zo is het toch? En alles alleen opeten? Mijn man kan er maar twee op krijgen. En zo kwam ik bij mijn beste vriendinnen uit. Jullie dus. Welkom, Inge.

Inge Gelukkig had ik mijn vrije dag.

Lita Ik heb alle dagen 'mijn vrije dag'. Ik werk maar halftijds, kassière bij Lidl.

Inge Verpleegster in het nieuwe ziekenhuis, even voorbij het dorp, richting Lier.

Lita Jij lust toch pannenkoeken?

Inge Als ik iets haat dan is dat toch wel pannenkoeken zeker. Half opgedroogde deeg met veel vet en meestal veel te dik. Neen, met zoiets kun je mij geen plezier meer doen. Ik wil wel iets eten, maar toch geen pannenkoeken zeker!

Lita Vroeger toch!

Inge Ja, dat kan wel zijn. Maar veel herinner ik me er niet meer van. Ja, dat was in de crêperie bij Maria aan de kerk. Als er geen chocolade meer was, ja dan nam ik een pannenkoek. Toen waren we nog onschuldig, niet?

Jill (komt uit de keuken met bord met daarop twee pannenkoeken) Hallo, collega. Ook honger? (Inge knikt) Toch raar dat jonge mensen tegenwoordig met honger van huis komen?

Jill zet het bord op het tafeltje, naar Inge toe. Omhelst.

Lita Dan zijn jullie twee verpleegsters?

Jill En in hetzelfde ziekenhuis en dezelfde afdeling. Maar op het werk doen we alsof we mekaar niet kennen, of toch maar een beetje kennen. Hoe minder men van je weet, zoveel te beter. Sommige mensen beginnen al te dagdromen als ze twee jonge verpleegsters vriendelijk naar mekaar zien kijken.

Lita En bij een jongen en een meisje is dat niet?

Jill Neen. Ten eerste zijn er niet veel verplegers en ten tweede die er dan wel zijn zijn van een afstotend model. En ze hebben soms ook nog mentaliteit van ik kan alles beter en meestal onttrekken zij zich aan het routine werk. We hebben er wel eens een echt lieve jongen gehad. Maar hij was wat klein van stuk. Hij kwam met zijn neus maar tot aan mijn borsten.

Lita Hoe weet je dat?

Jill Het jaarlijks personeelsfeestje. En daar wordt ook gedanst.

Lita Maar als die lekkere pannenkoeken kan bakken? Wat wil je nog meer.

Inge Ik lust geen pannenkoeken.

Jill zet zich, doet siroop op de pannenkoeken.

Jill (tot Inge) Echt niet?

Inge (neemt bord van Jill, snuffelt, bord terug op het tafeltje) Die siroop ruikt wel goed. Ja, jaja. (denkt na) Zijn er nog van dat model?

Lita Kijk maar eens in de keuken. Ik heb er dertig gebakken. Je moet je niet inhouden.

Inge En je man dan?

Lita Overschot van patatjes van gisteren. Bakken in wat margarine en witloof in mayonaise en spek. Je moet een vent niet verwennen. Toch in de week niet.

Inge naar de keuken.

Jill Ik heb gehoord dat er ook zes huizen moeten afgebroken worden. Voor die nieuwe ring. Normaal, volgens het plan, zegt mijn papa, moet jullie huis ook weg. Het schijnt dat sommige mensen er winst mee doen.

Lita Van mijn huis blijven ze af, zei mijn papa.

Jill Zeggen en zijn.

Lita En hoe vind je de pannenkoeken?

Jill Die ik gegeten heb vallen mee.

Inge (op uit keuken met bord met pannenkoeken) En wat doe je met die wij niet opeten? Zo een stapel, zeg.

Lita Voor de kippen van boer Willy. Joske komt die wel halen.

Jill (met plotse grote belangstelling) Joske? De naam valt mee. Is dat iets? (kijkt naar Lita).

Lita Dat is een ventje van niets. Helpt bij boer Willy. Maar hij is lief en attent, ja.

Jill (ontgoocheld) O, niets dus.

Lita Heb je zo'n grote honger?

Jill Honger? Pannenkoeken.

Lita Neen, Jill. Inge is nog wat nuchter, als het over mannen gaat. Maar jij verslindt ze, met haar huid en al, niet. Zeg Jill, hoeveel mannen heb jij eigenlijk al gehad.

Jill Nogal wat. Maar zijn we daar weer over aan het praten? Kijk, Lita, als je ergens schoenen gaat kopen dan pas je meerdere paren schoenen, grote, dikke, smalle, brede, open, toe, en wat nog allemaal. Maar uiteindelijk, in het beste geval koop je toch maar een of twee paar schoenen. Versta je?

Lita Omdat je gewoonlijk niet meer geld bijhebt.

Jill Bankkaart. Met de kaart tegen het kastje wrijven en het is zo gepiept.

Lita Ik ga voor mij ook een sukkelaartje halen.

Jill Een wat?

Lita Een pannenkoekje dat gaat opgegeten worden. Dat is toch een sukkelaartje?

Lita af naar de keuken. Plots komt Joske op. Via de tuindeur, achteraan rechts. Hij blijft achteraan staan.

Joske Dat ruikt hier lekker. Pannenkoeken? Lita! (nadert de driezit, het is de reuk van de pannenkoeken die hem blij maakt.)

Jill Wie ben jij?

Joske Jou heb ik hier nog niet gezien.

Jill Een vriendin van Lita.

Inge En ik ben Inge, ook een vriendin van Lita.

Joske Een feest. Dat gebeurt hier niet alle dagen. Luc is maar aan de gierige kant.

Lita (op met bord met twee pannenkoeken en bestek. Ziet Joske) Dag, Joske!

Jill kijkt naar Inge. Dat is Joske dus. Wel een beetje klein, maar het valt precies wel mee.

Lita Jij ook een pannenkoek, Joske? (Joske knikt, Lita geeft haar bord aan Joske die op de tweezit gaat zitten, maar eerst meteen siroop neemt van de twee vriendinnen van Lita en gaat dan meteen terug zitten.) Ik zal voor mezelf nog een bord moeten halen. (terug af).

Jill En jij bent Joske. Jij komt altijd hier eten? Wat zegt je vrouw daarvan?

Joske Vrouw? Ik moet niet veel van vrouwen hebben. Ze eten te veel en hebben een klein rendement. Alle werk dat ze in huis doen, brengt niets op. Kuisen is verloren tijd. En in de moestuin werken doen ze niet graag omdat de dan hun handen vuil maken.

Inge En in huis poetsen, daarmee maken ze hun handen niet vuil?

Joske Nee. Vrouwen beginnen met de wekelijkse kuis nog voordat het vuil is. Hoe kun je nu vuile handen krijgen als je iets proper maakt nog voordat het vuil is? En daarbij dragen ze nog handschoenen ook. Mijn mama kuiste maar eens in de maand, op een dinsdag. En als ze weinig tijd had, was alles al proper verklaard voordat ze goed begonnen was. Prachtige vrouw, mijn overleden mama.

Lita terug uit de keuken.

Inge Tegenwoordig kuisen de moderne vrouwen niet meer.

Joske Ho! Dat is het toppunt. En hoe gebeurt het dan?

Inge Ze laten kuisen. Gewoonlijk zijn dat dan mannen. Die hebben een vaste hand. In deze moderne tijd kun je als man niet verwachten dat je vrouw zo'n zwaar werk doet.

Joske (recht, verontwaardigd) Ho, wat hoor ik nu? Als ik ooit trouw, dan moet mijn vrouw ons nestje proper houden. Zij moet met de poetsdoeken rondlopen en overal met liefde over wrijven. Ik zal de ladder wel vasthouden. Zeker.

Jill Wij vinden van niet.

- Joske In mijn ogen zijn jullie geen echte vrouwen. Jullie zijn toch niet getransponeerd, of hoe heet zoiets? Een vrouw heeft toch haar fierheid? Of niet soms?
- Jill Moest ik een man zoeken, ik zou een verstandige man kiezen.
- Joske Ja, die zijn er zo maar uit de hoop te nemen.
- Jill Iemand die mij een luxelevens garandeert. Eens getrouwd zou ik meteen stoppen met werken.
- Joske Succes, dames. (wil weggaan)
- Jill En wat vind jij van een vrouw die jij goed genoeg voor jezelf zou vinden.
- Joske Een vrouw? Wat een stomme vraag. Denken jullie nu echt dat ik aan jonge geitjes mijn levensgeheim ga verklappen?
- Lita Komaan, Joske, mijn vriendinnen kunnen nog een beetje van jouw levenswijsheid gebruiken. Als je jong bent moet je eerst wat weten alvorens je je nek uitsteekt. Eet jouw pannenkoek op. Is er genoeg siroop op? Wacht.
- Lita doet wat siroop op de pannenkoeken van Joske.
- Joske (eet tussendoor van zijn pannenkoek) Alle dagen seks zoals ik het graag heb. Alle weken de auto wassen. Op woensdag frietjes maken. Alle maanden een kledingstuk kopen. Daarmee bedoel ik een kleedje of een sjaal, iets kopen zie je. Alle dagen groenten bij het eten. En tot slot: alleen kussen op linkerwang op de onpare dagen en op mijn rechterwang op de pare dagen. Nooit op mijne mond. Dat is alles.
- Jill Zou je iemand zot genoeg vinden om met jou sloop te gaan.
- Joske Niet sloopgaan, met de trein, de fiets of te voet.
- Jill En heb je al geprobeerd, Joske?
- Joske Wat geprobeerd?
- Jill Naar een lief gezocht.
- Joske Ik laat me zoeken. Het zijn de vrouwen die naar mij moeten zoeken. Van wie is dat idee dat de man naar een geschikte vrouw moet zoeken? Vrouwen moeten op jacht. Wat hebben jullie al gedaan om getrouwd te raken?
- Inge Ik? Niets. Of toch wel: ik koop regelmatig een nieuw kleedje.
- Joske Dat is een begin.
- Jill Ik heb op een T-shirt een tekst laten zetten 'Te Koop'.

Joske En je hebt er niet bijgezet ‘Occasie’ of ‘Nieuwbouw’?

Lita Joske, dat is zonder respect.

Joske Daar moeten ze maar tegen kunnen.

Jill Ik heb er ook eentje met ‘Appartement te huur’.

Joske Dat is beter. En wat dat wil zeggen, kun je nog altijd verduidelijken op het juiste moment aan de juiste personen. Jij hebt precies bepaalde talenten die ik waardeer.

Jill (tot Inge) Heb je dat gehoord? Ik heb talenten.

Joske Maar dat wil niet zeggen dat ik met jou in de keef wil kruipen.

Lita Maar Joske toch. Als mijne man erbij is dan spreek jij altijd zo mooi Nederlands en wat hoor ik nu?

Joske Normaal spreek ik wat vlotter als ik gedronken heb. Ik zal met mijn pintjes wat laat van handeling zijn. Zo onduidelijk was ik toch niet?

Jill Luister, Joske, jij lijkt mij een eerlijke kerel. Wel een beetje te klein van gestalte.

Joske Als het jou zou helpen? Ik kan ook op een stoel gaan staan.

Jill En hoeveel verdien jij per maand?

Joske De baas geeft mij zo nu en dan wat centen. En tussendoor krijg ik nog een kippetje als hij geen klein geld bij de hand heeft. Ik woon ook op het terrein van de boer. Ik zou gemakkelijk een auto kunnen kopen, maar ik kan niet rijden. En moest ik ooit trouwen, dan zou ik zeker veel reizen. Dus mijn vrouwtje zou dan moeten kunnen autorijden. Links of rechts zoals dat het geval is.

Jill Eigenlijk zijt gij maar een landbouwers knecht?

Joske Ja, een manneke van niks. Iemand die in deze computertijd zeker niet aan bod komt. Ze moet al goed zot zijn, de vrouw die naar zo een klein mannetje als ik kijkt. Ik zou het in ieder geval niet doen, moest ik een mooie vrouw zijn. Ja, voor ik het vergeet: ik heb ook een paar diplomaatjes. Die moeten nog wel ergens liggen. Maar dat stelt niet veel voor.

Jill En over wat gaan die diploma’s, Joske?

Joske (gooit zijn bord met een half opgegeten pannenkoeken op de zetel, loopt kwaad naar de achterdeur.) He, zo gaat dat niet. (voordat iemand kan reageren is hij weg.

Even is het stil.

Inge Die was op zijn grote teen getrapt. Zo een brave jongen.

Lita Zijn de pannenkoeken nu lekker of niet?

Jill Ik heb meer dan genoeg.

Lita Joske is een brave man. Sorry, lieve vriendinnen, maar zoiets had ik niet voorzien.

Jill Ik dacht dat jij ons uitgenodigd had om wat bij te praten en desnoods iets om te eten. Een kleinigheidje. Maar dat ik bijna zou gekoppeld worden aan een oudere helper-landbouwer wist ik niet. Stel dat ik ooit mijn blik zou laten vallen op een man, voor meer dan een nacht, het zou zeker een intellectueel moeten zijn. Iemand waarmee je gezellig kunt praten.

Inge Jaja, Jill. Jij mag zoiets zeggen.

Jill Niks insinueren. Ik lach naar wie ik zelf wil. Dit was het onderste uit de kan.

Inge Ja, Lita, het onderste uit de kan.

Lita Joske is een brave man. Een huisvriend.

Jill Geef die dan in het vervolg maar een dag betaald verlof als je hoopt dat wij nog eens komen. Het is onze stijl niet.

Lita En jij, Inge? Wat is jouw stijl?

Inge (lacht) Mijne stijl? Lachen. Lachen met sommige mensen.

Jill Wat wil je zeggen, hartsvriendin?

Inge Een man? Zoals ik naar de bakker ga, als ik brood wil kopen. Zien, kijken en kopen. Meer is er niet. Een man? Ik zal er eens over nadenken.

Jill Het zegt je dan niks?

Inge Niet veel, neen.

Jill Voorlopig toch niet.

Lita Moeten we nu met ruzie afscheid nemen?

Jill Afscheid nemen? Met ruzie? Ik weet niet wat jij bedoelt.

Lita Jullie maken ruzie over een huisvriend. Iemand die regelmatig hier komt. Toegegeven, Joske, is geen ingenieur, maar een lieve man.

Jill Iemand die lekkere pannenkoeken tegen de grond gooit.

Lita Dat kuis ik met liefde op.

Jill En een dweil. Ja, het zijn ten slotte jouw pannenkoeken.

Lita Ik ben blij dat jullie er waren. Komen jullie nog maar eens terug, als het hier wat minder druk is. Gewoon langs de tuin. Je gaat gewoon naast ons huis, doet het poortje open en dan de achterdeur. (wijst naar de achterdeur). Als je binnenkomt, roep dan maar 'volk', of zoiets, want het zou kunnen zijn dat Ben en ik een rustmoment, na een drukte beleven. Zie je.

Jill Een vaste relatie heeft schijnbaar ook voordelen.

Lita Soms wel, ja.

Jill En is die Ben van jou een beetje een echte man?

Lita Soms eventjes. Maar meer dan genoeg voor mij. Zal ik tegen Joske zeggen dat het niet jullie bedoeling was om hem uit zijn tent te lokken?

Jill En zeg hem ook dat hij zich niet zo vlug op zijn piek mag getrapt voelen. Hij moet maar eens proberen te lachen, in plaats van ongelukkig naar mensen te kijken.

Men gaat naar de deur.

Jill En wanneer wordt jullie eerste kindje geboren?

Lita Kindje? Als wij eraan beginnen moet het ten minste een tweeling zijn. Als wij eraan beginnen. (geeft Jill en Inge een hand) Komen jullie nog maar eens af. En wacht niet te lang.

Inge en Jill door deur naar buiten. Lita kijkt ze na. Glimlacht. Naar de deur achteraan rechts. (de deur van de trap die naar de bovenverdieping leidt, waar de slaapkamers en de badkamer zich bevinden.)

Lita (opent de deur, roept) Ben! Ben! (deur terug toe, ruimt alles op)
Jeugd vriendinnen? Ik denk dat ze soms kunnen veranderen van mentaliteit en levensvisie. Ach! Vroeger in de school was het gezellig. (zet zich in de zetel)

Ben (op met slaapkleding aan. Geeuwt opzettelijk.) Zijn ze weg?

Lita Dat heb je goed opgemerkt.

Ben De oudjes slapen al?

Lita Mijn papa die ligt al te snorken, mama leest in een boek. Het is betrekkelijk rustig.

Ben En hoe was het bezoek?

Lita Uitstekend. Eens vriendin, voor altijd vriendin. Het zijn schatjes.

Ben Dat heb ik gehoord. Achter de deur, zie je.

Lita Weet je wat ik hun gezegd heb?

Ben De waarheid of de verbloemde waarheid.

Lita Gewoon leugens moet ook kunnen.

Ben En?

Lita Dat jij heel nuttig was. Soms, voor enkele minuten.

Ben En mag het ietsje meer zijn? Zo een half uurtje.

Lita Dan kunnen we beter naar boven gaan. Mijn rug zie je.

Ben Hier beneden. Een beetje uitgebreider dan gebruikelijk.

Lita Dat kan. Maar dan moet je achteraf, na de hoofdacte iets eten.

Ben Graag gedaan. Zo een dun boterhammetje. Of aan wat dacht je?

Lita Aan vier pannenkoeken, sul.

Ben Vooruit met de geit!

Einde vierde bedrijf

Vijfde bedrijf

Luc zit in de driezit en leest de krant, de radio speelt achtergrondmuziek. Het is rond elf uur in de voormiddag.

Irma (op vanuit hun slaapkamer- tweede deur links) Het is alle dagen hetzelfde met jou.

Luc Wat, schatje?

Irma Weet het echt niet?

Luc Ik ben de slimste niet, hé!

Irma Dat weet ik al jaren, schatje. Maar er is meer. Als je de slimste niet bent en je probeert het te camoufleren dan is er niets aan de hand. Ik zou ze de kost niet willen geven, de slimmeriken die niet weten hoeveel drie plus twee plus vijf is, als ze geen rekenmachientje bij de hand hebben.

Luc Komaan, Irma! Wat wil je eigenlijk zeggen? Dat ik 's nachts wroet?

Irma Hoe kun je het weten?

Luc Drie plus twee plus vijf is tien, zonder rekenmachientje. Met de computers uitgerekend kan het misschien ietsje meer zijn.

Irma Je mag je 's nachts zo dikwijls omdraaien als je maar wil en zelfs twintig keren naar de wc gaan, al is dat een dure grap voor het spoelwater, maar respecteer dan toch mijn werk.

Luc Dat is vrouwenwerk. Welke vent maakt nu het echtelijk bed op? Welke vent doet er nu water in de kookpot voordat de soepgroenten erin gedaan worden? Vrouwenwerk. (leest verder)

Irma Je weet toch dat je op een verkeerde zetel zit?

Luc Ja?

Irma Gisteren hebben Lita en Ben de zetel nog gebruikt.

Luc Om pannenkoeken te eten.

Irma Om piano te spelen.

Luc Ik zie toch geen piano.

Irma Ben jij nu zo dom of doe je maar alsof.

De bel gaat.

Luc Vrouwenwerk.

Irma Dan zullen ze nog eens kunnen bellen.

De bel gaat.

Luc En nu?

Irma Ze zullen nog eens bellen.

Luc Neen, ik neem mijn verantwoordelijkheid. Zo zijn mannen nu eenmaal. Jij bent nijdig omdat ik 's nachts wroet en jij dan achteraf meer werk hebt om het bed op te maken. (doet deur open. Anja, een politie-inspecteur staat voor de deur.)

Anja Ik dacht dat jullie nog sliepen. Oudere mensen, zie je!

Luc Juffrouw, je bent welkom, maar je moet ons niet affronteren.

Irma Wie is het, Luc.

Luc De politie. Heb je deze week nog eens met de auto gereden? (tot Anja) Kom maar binnen, agent. Of is het iets anders?

Anja binnen.

Anja Het ruikt hier nog naar pannenkoeken.

Irma Dat kan. Meestal ruikt het hier naar fritten. Heerlijk, niet?

Luc (wijst naar de tweezit) En wat is de blijde boodschap, agent? Kom je echt onze laatste verkeersboete terugbetalen?

Anja Jij bent de plezantste, zeker Luc?

Luc Hoe weet jij, geachte agent, dat ik Luc heet.

Irma Je bent beroemder dan je denkt.

Anja Mijne papa is de zoon van Tist van de schietkraam.

Luc De Tist. (denkt na) Ja, de Tist. Zijn papa stond op de kermis met een schietkraam. De Tist. Ja, en jouw papa is Louis van de Tist. Dan ben jij Anja van Louis van de Tist van de schietkraam. Jouw papa heeft zelfs bij mij in de school gezeten. En als je niet verloren gelopen bent, dan ben je met een speciale reden naar hier gekomen. Waarmee kunnen wij je een dienst bewijzen?

Anja Mag ik gaan zitten? (ze zetten zich alle drie, Luc terug recht.)

Luc Nu je het zegt.

Irma Dat meisje zegt helemaal niets, Luc.

Luc Nu je het zegt: jij was een accidentje. Jouw papa heeft dat eens verteld.

Irma Luc, ik ga je een draai om je oren geven. Zoiets zeg je toch niet?

Anja Laat maar Irma. Men weet in het dorp dat Luc soms meer zegt dan gebruikelijk is. Als hij nu stopt dan is er niets aan de hand, anders zal ik zijn boekje eens opendoen.

Luc Sorry, Anja, ik wilde niets verkeers zeggen. Doe je uitleg maar.

Anja Ik kom voor een diefstal.

Irma Diefstal? Hier?

Anja Dat weet ik nog niet. En het gaat over een groot bedrag. Meer dan een vijftigduizend euro.

Irma De dief kan geen voorbijganger geweest zijn. Iemand met een grote auto.

Anja In jullie geld van vroeger: meer dan twee miljoen franken.

Irma En wie heeft er zoveel geld in huis?

Anja Boer Willy. Hij is bezig met de uitverkoop van zijn dieren. Sommige boeren uit de omgeving komen er een paar kopen om hun ras wat te verbeteren. En dat gaat van hand tot hand. Boeren hebben zo geen hoge dunk van de banken. Hij had enkele koeien verkocht en bewaarde dat geld in een lege sigarendoos. Hij had er een jutte zak opgelegd, zei hij. Maar nu vindt hij die sigarendoos niet meer terug. Diefstal. Aangegeven. En daarmee ben ik nu op stap.

Luc Hé, juffrouw, wij hebben zoveel geld op de bank staan dat wij nog heel lang moeten leven alvorens we alles op krijgen. Wij zijn geen dieven. Was het dat wat je kwam vragen?

Irma Zeg, Anja, dat is durven, kindje. Heb jij zo'n slechte opvoeding gekregen thuis?

Anja Heb ik gezegd dat ik kwam vragen of jullie de laatste tijd nog gestolen hebben? Willy is er helemaal de put van in. Er is maar ene persoon die dat geld kan gestolen hebben. Trouwens Willy weet niet juist over hoeveel het gaat.

Luc Zo gaat dat. Boeren weten dat nooit.

Irma En wie is die persoon? Of mag je dat niet zeggen?

Anja Natuurlijk dat ik dat niet mag zeggen. Maar ze verdenken Joske. En ik heb niets gezegd, hoor je dat?

Irma Joske? Ik schrijf een brief naar de koning. Hoe kan zoiets? Zitten daar nog verstandige mensen bij de politie?

Anja Het is Willy zelf die dat gezegd heeft, met tranen in de ogen. Joske was als zijn eigen zoon. Dat is erg, beste mensen. Na al die jaren. Nu zegt de boer dat hij vroeger ook al eens gedacht had dat er geld verdween. Zo zie je maar.

Irma Ik zal die Willy zijn broekje eens uittrekken. En op zijn bloot gat slagen, met een borstelsteel.

Luc Of met de grove borstel. Die waarmee men de straat keert.

Irma En nu denkt die fameuze boer Willy dat Joske altijd gestolen heeft. Schoon is dat.

Luc Zullen we met die Willy eens gaan praten? Zal ik de auto buitenzetten?

Irma Goed Luc. Nu steun je mij ten minste eens.

Anja Dan zitten we met een probleem.

Irma Voor Joske wil ik door een vuur gaan.

Luc Een brandend vuur.

Irma Span de auto al maar in. We gaan die boer eens een lesje leren. Iedere week komt er een madammeke met haar blote poep voor Willy staan. Misschien heeft zij die sigarendoos meegenomen. Kwestie van wisselgeld, of zoiets.

Anja Dat is boeiend. Een stadse hoer dus. Ja, die zijn in geld geïnteresseerd. En hoe heet die? Boeiend voor het dossier. De commissaris zal tevreden zijn. Zo kan het dossier aandikken.

Irma Jij moet eens leren nadenken, Anja van Lowie van de Tist. Nadenken. Joske is de braafste man van heel de wereld. Een dief? Wie trapt er hierdoor?

Anja Gewoon een zwak moment, dat kan toch?

Irma Heb je nog iets te vragen? We maken nog even tijd, maar dan is het spelletje gespeeld.

Luc Weg ermee!

Anja Te veel emoties. Ik zal later nog eens terugkomen. Het was mij heel aangenaam. Prettig zelfs.

Luc Ik zal zorgen dat het voor ons ook prettig wordt.

Anja (naar de deur toe) Bedankt voor de koffie. Nog een prettige dag, samen. (af)

Luc Zo werkt de politie. Iemand zegt iets en meteen kappen ze die persoon de kop af. Men is niet verdacht, men is een dief, zelfs zonder dat men weet waarover het gaat.

Irma Gelijk, Luc. Toch kan dat jong ding daar niet aan doen. Politie werk volgens een systeem.

Luc Meer dan een systeem is het niet.

Irma Dat moet immers niet meer zijn.

Langs de achterdeur komt Inge op. Zij blijft achteraan staan.

Inge Volk!

Irma (zonder zich naar de achterkant te draaien) Wij zijn niet thuis. Niet thuis.

Inge Ik ben Inge, de schoolvriendin van Lita.

Irma Jij komt eens kijken of er nog pannenkoeken zijn. Ja, er zijn er nog. Een hele stapel.

Inge Ik lust geen pannenkoeken. Is Lita thuis?

Irma Ik zal ze even roepen. Wij moeten toch weg. Luc, zet de auto buiten. Op naar de pampa's. (Luc en Irma af, Inge zet zich in de tweezit).

Lita (van boven via die deur naar de woonplaats) Wat een verassing, Inge. Is Jill er niet bij? (Inge schudt het hoofd)

Inge Ze zal van dienst zijn.

Lita Jij bent vrij vandaag?

Inge Zo is het.

Lita Wat vond jij van Joske?

Inge Een simpel mannetje. Geen kwaaije. Ik heb er nog niet over nagedacht. Ik kom zo maar eens binnengewaaid. Dat had je toch gezegd, dat dat kon?

Lita Eigenlijk waren wij de beste vriendinnen niet, hé?

Inge Niet speciaal. Ik herinner mij daar niet veel meer van. Ik was met niemand uitgesproken bevriend. Gewoon bevriend. Ik moest nogal veel studeren. Bij mij ging het er niet zo goed in. Jij kende alles van buiten voordat de juffrouw het krijgt op het bord zette. Dat jij niet verder gestudeerd hebt, weet ik niet.

Verpleegster, meer kon niet. Ja, dokter had ik ook wel willen worden, maar het zat er niet in.

Lita En Joske zegt je niets?

Inge Ik zal er eens over nadenken. Jill had precies wel belangstelling.

Lita Als vlindertje. Meer niet. Ik wist niet dat Jill zo een losse mentaliteit had.

Inge Mensen evolueren.

Joske (langs tuindeur op) Volk.

Lita Hé, Joske! Kom maar binnen. Je kent Inge toch nog?

Joske De Inge van gisteren? Van die pannenkoeken?

Inge Dag Joske.

Joske Jij hebt een zachte stem.

Inge Ik kan mooi zingen ook. Zullen wij eens samen iets zingen?

Lita Laat Joske een beetje ontdooien, Inge. Die man is met de fiets gekomen. Waarschijnlijk heeft hij een hele tocht gedaan. Zo ken ik hem.

Inge Je moet eens met mijn papa kennismaken, Joske. Hij maakt kinderspeelgoed. Te beginnen voor heel kleine kinderen.

Joske Lijkt mij interessant. Zijn er bij jullie nog meisjes?

Inge Niet dat ik weet.

Joske Men zou kunnen denken dat ik met bijbedoelingen kom.

Inge Mijn vader heeft altijd tussen de mensen geleefd. Hij weet hoe alles in mekaar zit. Jij komt als vriend van Lita en als vriend van mij, meer is er niet. Houten blokjes kleuren en zo.

Joske Ik mag wel bij de boer blijven wonen. In het vroegere bakhuis. Maar eigenlijk wil ik eens iets anders. Ik zou willen reizen.

Inge Reizen? Dat lijkt mij interessant. Ver weg.

Joske Beginnen met de tram, dan de trein, dan het vliegtuig voor heel ver. Ik zou ook graag in de Oriënt Express willen slapen. Het Verre Oosten.

Inge Ja, maar ik zou de hele nacht voor het raam willen zitten en naar de verre verte willen kijken.

Joske De wereld is mooier dan de mensen denken. De wereld veroveren.

Inge (springt enthousiast recht) Joske, jij bent de man van mijn dromen. De wereld veroveren. (slaat de armen wijd open)

Lita (tot Joske en Inge) Als dat geen liefde is. Zo spontaan, zo zuiver! Liefde.

Joske Ik kom straks nog wel eens terug. Is Luc niet thuis? (Lita schudt het hoofd).

Inge Niet vergeten, Joske.

Lita Dat zou een ramp zijn!

Joske af.

Lita Joske valt precies mee.

Inge Het is toch maar een eenvoudig manneke, niet?

Lita Jij zegt dat. Ik vind van niet.

Inge Vind jij echt van niet?

Lita Het is geen dokter of ingenieur. Maar een man met een hart van goud.

Jill (op langs de tuindeur) Jullie waren zeker over mannen aan het praten. Maar mensen toch? Mannen zijn toch maar vogels die enkele jaren op dezelfde nest broeden. Een gezonde vrouw kan er zo toch 5 of 6 tijdelijk in dienst nemen. Ik las in de krant dat een man maar goed is voor maximum 5000 nachten in hetzelfde bed bij dezelfde vrouw.

Inge Gewoon een ander bed kopen.

Jill Mijn grootouders zijn bijna vijftig jaar getrouwd. En slapen al jaren in hetzelfde bed. Soms veranderen ze eens van bedsprei, maar meer niet. Ze slapen wel met duurzame nachtkleding.

Inge Ja, dan slijt de matras minder vlug.

Lita Moet ik de pannenkoeken nog even opwarmen? Of lust jij een tas koffie?

Jill Koffie is prima.

Inge Zal ik maar naar de keuken gaan? (Lita knikt)

Jill Jij bent hier al bijna thuis.

Inge Ik ben bij een goede vriendin. (men zet zich, Inge af en terug op met dienbord met koffie, tassen, ... Zet alles op het tafeltje en bedient iedereen)

Jill Ik kwam maar even binnen.

Lita Proef ten minste van onze lekkere koffie.

Jill Is er nog over Joske gepraat? Je gelooft mij niet, hé: maar ik wil over Joske nog eens praten.

Lita Als je niet meer bedoelt: Inge heeft ook al schijnbaar belangstelling voor het manneke.

Jill Bij gebrek aan beters? Over iets praten wil nog niet veel meer zeggen. Ik heb al een ruime ervaring. Misschien moet ik dat manneke maar eens een klein examen afnemen. Dan kan Inge achteraf van de voordelen genieten.

Inge Raar zeg. Joske is een vriendje geworden. Aardig vriendje. Meer niet

Men drinkt van de koffie

Lita Op ontluikende liefde, zonder woorden. Eigenlijk ben ik benieuwd wie van jullie twee de eerste verliefde blik naar Joske zal werpen.

Jill Dan rij ik maar eens verder. Tot aan de Nete. Ik kwam zo maar eens binnen.

Lita Ik dacht dat je voor de pannenkoeken kwam. Eens naar de stapel kijken. En waarom niet.

Jill Ik wilde gewoon eens zien of jullie langslapers zijn. Tot ziens (naar deur toe)

Maar voordat Jill aan de deur is komt agente Anja van de politie binnen. Autoritair.

Anja Hallo, allemaal. Blijf waar jullie zijn. Is Joske hier? Ik moet hem aanhouden.

Lita Heb je de echte dief nog niet gepakt? Zie ik wat traagheid of onervarenheid in je optreden.

Anja Ik krijg mijn bevelen en voer ze uit.

Lita De commissaris zou toch moeten weten dat Joske geen dief is.

Anja Ik weet niet wat mijn baas zou moeten zien. Hij geeft de bevelen. Het zal Joske eens goed doen zo enkele dagen in de bak zitten. Tijd hebben om na te denken en met een nieuw leven beginnen. Misschien verlangt hij wel naar een mollig vrouwtje als hij dan vrijkomt.

Lita Zeg, Anja, nu ga je toch wel wat te ver.

Joske (op, kijkt rond) Hallo!

Anja (naar Joske toe) Jij bent Joske, de koeientepel?

Lita Hallo, Anja. Weer te ver. Dag Joske. Die madam van de politie maakt het wat te bont met haar vrije woordkeuze.

Joske Dat is toch de kleindochter van Tist de schoenmaker. Zij mag dat. Tist was ook geen vlotte prater. Als hij met je sprak dan leek het alsof hij soms een paar woorden vergat uit te spreken. (tot Anja) De politie, zeg je?

Anja Ik moet je aanhouden, Joske. Op verdenking van diefstal. Dat is wel minder erg dan moord, maar wordt misschien zwaarder gestraft. Je weet hoe dat gaat he. Rookte je vroeger sigaren?

Joske Lang geleden.

Anja Verdacht. Weet jij, bij boer Wiily, waar de zakken met melknoten liggen opgestapeld.

Joske Melknoten?

Anja Van die bruine koekjes die de koeien extra melk laten geven.

Joske Natuurlijk.

Anja Dan zijn er al meerdere redenen om je verdacht te vinden. We nemen je mee. Naar mijn baas. Vrijwillig of geboeid.

Jill Hé, agente, je bent toch zeker dat je niet verloren gelopen bent?

Anja Ik denk niet. Mijn baas.

Inge Wij zijn allemaal overtuigd dat Joske geen diefstal gepleegd heeft. En wat denk je zelf, agente?

Anja Ik denk niet. Ik heb een houten kop. Mijne baas heeft een dikke kop en die denkt regelmatig na. Toch een paar keer in de week. Op maandag over hoelang hij nog in zijn zetel mag blijven zitten voordat hij begint te werken en op vrijdag of de week nu uiteindelijk gepasseerd is. Misschien tussendoor ook nog een keer, maar over het werk dan. Ga je vrij mee of moet ik je boeien, Joske?

Anja (in telefoon met haar commissaris). Hé, baas, ik heb hem. Wat doe ik er mee? Weet je het of weet je het niet? Ik kan hem altijd nog vrijlaten bij gebrek aan bewijzen. Ja, ik weet het. Maar onze eigen inbreng is toch ook belangrijk. Echte bandieten snuffel ik uren op afstand. Joske is een reukwestie van hygiëne. Toch maar meebrengen? Kom, Joske, we zijn weg. Of teken je verzet aan?

Joske Wie zou er nu echt kunnen weerstaan aan een lief vrouwtje als Anja van de Tist? Kom kind, we zijn weg. We gaan een potje vrijen. Hebben ze bij de politie ook condooms? (beiden af langs de voordeur)

Lita Gewoon opgelost. Toch blijft Joske een sympathieke man. Een verstandige man.

Jill Maar het is een dief.

Lita Tot het tegendeel bewezen is. Ik blijf geloven in Joske. En jullie.

Jill Als de politie zegt dat...

Inge De politie? Ze zijn verkeerd. Wie dat geld gestolen heeft, weet ik niet. Maar Joske niet.

Jill Rotsvast. Prima, Inge.

Inge Ik geloof in die man. Hij is veel te rustig om een dief te zijn. Trouwens: die man heeft niets nodig. En waarom zou je dan stelen?

Lita Bravo, Inge. Spijtig dat Joske dat niet gehoord heeft.

Jill Tja, als iedere dief zo een advocate had dan waren er geen gevangenisstraffen nodig.

Luc (op langs tuindeur) Wat, wat is hier gebeurd? Is er iemand doodgevallen van die pannenkoeken?

Lita Dat jong ding van de politie heeft Joske meegenomen. Beschuldigd van diefstal.

Luc Straf. En jullie hebben niets gedaan? Ik moet toch nog ergens een verroeste tweeloop liggen hebben. Of denken jullie dat Joske echt een dief is?

Lita Hoe durf je dat zo te zeggen, Luc. Joske is als een echte broer.

Luc neemt gsm en belt met de commissaris van de politie.

Luc Hallo, Fons? Met Luc van de biljartclub. Zeg, Fons, nu trappen jullie helemaal door. Jullie willen de enige brave en eerlijke man van ons dorp de nek omwringen? Komaan zeg! Natuurlijk dat die jonge man dat niet gedaan heeft, die diefstal van Willy zijn handgeld. Dat wordt een trauma man! Ik heb veel goesting om een optocht naar dat politiekantoor van jou te organiseren. Protesteren tegen machtsmisbruik door de politie. Allé, Fons, ga je dat zo vlug mogelijk afhandelen? En ondervraag die boer ook maar eens goed. Ik weet niet hoe dat misgelopen is. Ja, natuurlijk Fons. Wij begrijpen alles, maar als we onrecht vermoeden, kijken we alleen nog in de goede richting. En als ik volgende week in dat driebandtornooi tegen je moet spelen, zal ik je zeker niet laten winnen als deze zaak uitloopt. Dag Fons!

Luc Klootzak. Ons Joske zo terroriseren.

Luc (naar de drie vrouwen toe- Lita, Jill en Inge, kijkt naar Jill en Inge) En nu zijn jullie Joske kwijt. Had er misschien iemand een oogje op laten vallen?

Jill Wij vallen voor geen zak aardappelen. Het boerenleven zegt mij niets. En als blijkt dat die man een ordinaire dief is...

Luc Ken jij een andere dief? Alle dieven zijn ordinair, behalve zij die auto's stelen, en zeker die BMW's stelen. Dat is een soort upgrade. Een categorie hoger dan een gelddief.

Lita En hoe moet het nu verder?

Luc Meestal duurt dat nog een week of twee en dan loopt dat uit op een sisser. Bij gebrek aan bewijzen. Maar in dit geval is Joske dan wel gekraakt en zijn job kwijt. In deze streek moet hij dan naar geen werk meer vragen. Veroordeeld of niet. En eens dief, blijft dief voor altijd. Mensen kunnen soms hard zijn.

Inge Joske zal niet alleen staan. Zo een lieve man.

Jill Een dief is een dief.

Inge Joske is geen dief. Kijk Jill, jij hebt al met bijna de helft van het dorp in bed gelegen en je hebt nog niets. Ik geloof in Joske. Ik hou van Joske.

Jill En weet hij dat?

Inge Ik heb hem met zijn ogen zien draaien!

Einde vijfde bedrijf

Zesde bedrijf

De volgende dag, voormiddag. Luc leest de krant.

Irma (op in nachtkleding, zwierig) Goede morgen, lieve echtgenoot.

Luc Wat mankeer je? We hebben toch nog eens gevreeën en je leek tevreden van de geleverde prestatie. Duurde het niet lang genoeg? Of had ik er nog bij moeten zingen?

Irma (kust Luc) Neen, het viel mee. Koffie? (naar keuken toe)

Luc Koffie en melk. Meer niet.

Irma Ik kan er ook nog een borreltje bijdoen. Van die vierkantige fles.

Luc Meer niet heb ik gezegd.

Irma Je vond die fles toch lekker.

Luc Dat is vrouwendrank. Zeker een kilo suiker in een fles van een halve liter. Schotse whisky, ja, en anders niets. Al heb ik in niets goesting. Heb je de krant al gelezen?

Irma Ik lees geen leugens. En ook geen halve waarheden.

Luc Er staat iets in over de koeien van boer Willy. Ontroerend. Zo een lieve man. Hij kuste ze allemaal tot afscheid.

Irma Maar hij stuurde ze toch naar het slachthuis. Dankuwel, boer Willy. En twee uur later hingen ze aan een haak te drogen. En morgen misschien al bij de beenhouwer. Gepelde biefstuk, of zoiets.

Luc Of stoofvlees.

Irma En van Joske?

Luc Joske? Niets van gelezen.

Irma (neemt de krant en doorbladert vlug) Hier zie: (leest) de vijfendertigjarige J.B. wordt verdacht van diefstal bij boer Willy. Het zou om bijna honderdduizend euro gaan. Al staat dat nog niet vast. De lokale politie onderzoekt met man en macht naar de details van de diefstal. Bij de publieke opinie is men ontgoocheld. Niemand gelooft dat J.B. die diefstal kan gepleegd hebben.

Luc En wat denk je nu van de gazet?

Irma De waarheid. Maar ze nemen het niet op voor Joske. We moeten betogen. Met zwarte vlaggen. En van die roepers.

Luc Megafoons, bedoel je.

Irma Voor mij mogen het ook gewoon toeters en bellen zijn als er maar lawaai uitkomt. Vlaanderen trek ten strijde.

Luc Zou jij je eerst niet kleden?

Irma Straks. Eerst moet ik voor je koffie zorgen. Ik zal de whisky er meteen in doen. (naar keuken, Luc kijkt nog even in de krant. Irma terug op met koffie voor Luc.)

Anja (op langs de achterdeur.) Is er belet?

Luc Seffens wel. Ons Irma voert iedere morgen een nummertje paaldansen op, voor mij alleen. Met verve. Eens ze in haar blootje staat, gaat het vlug. Privé.

Anja Mag ik nu binnenkomen of niet?

Irma Je bent al binnen. Als je de kleindochter van Tist niet was, dan had ik je al meteen buiten gezwaard. Jullie beseffen niet voor de helft wat jullie Joske hebben aangedaan. De politie jouw vriend. Ja, mijn botten!

Anja (naar buitendeur) Doe dan maar eerst je dansnummertje. Ik kom straks nog wel eens terug.

Luc Blijf. Jij kunt daar niets aan doen. Het is die rosse. Jullie baas. Als er geen politieke benoemingen meer waren dan zouden er meer verstandige mensen baas zijn bij de politie.

Irma Zet je maar, kind. (Anja gaat zitten in de tweezit) Onze Luc heeft wel gelijk, maar het is jouw fout niet.

Anja Onze baas twijfelt aan de schuld van Joske. Maar ja, het geld is weg. Boer Willy heeft er ook spijt van dat Joske nu beschuldigd wordt. De boer heeft gisteren een thermos gebracht met tomatensoep met balletjes. Joske wilde ze niet. Hij is kwaad op Willy. En het schijnt dat het jaren dikke vrienden waren.

Luc Joske heeft gelijk. Hij is een verstandige man. De aap is uit de mauw gekropen. De boer had dat verstandiger moeten aanpakken. Ik heb al een gedacht hoe die fameuze diefstal in mekaar zit.

Anja Vertel. Dan kan ik dat vertellen aan de commissaris.

Luc Neen, zo werkt dat niet. Zoeken jullie het maar uit. Jullie zijn er voor betaald. Maar ik kan je verzekeren, lief kind, als het op een sisser uitloopt en dat kan bijna niet anders, dan kom ik jullie bureau in brand steken, en niet ik alleen! Heel de kant van de Nete staat als een man achter Joske. Wat een geklungel. Wat kwam je eigenlijk doen?

Anja Gewoon zeggen dat wij en iedereen die bij het onderzoek betrokken is twijfelt aan de schuld van Joske. Maar we moeten de echte dief vinden.

Luc Die gaan jullie nooit vinden.

Anja Hoe weet jij dat?

Luc Ik voel dat aan. Operatie doofpot. Zo werkt de politie.

Anja Dat is straf. Dat moet ik tegen onze baas zeggen.

Luc Als je dat zinnens bent, dan leer ik je meteen vliegen. Ik zeg in mijn huis wat ik wil. En jouw baas moet eerst nog leren biljart spelen en dan politiemann.

Irma Ik ga me kleden (naar tweede deur links) Kom je graag kijken? (tot Luc, af.)

Anja Ik heb nog belangrijk werk.

Luc Gewoon geloven dat je werk belangrijk is. (Anja af langs eerste deur links)

Joske (op langs achter) Volk!

Luc (kijkt naar Joske) Begot. Nu komen de dieven al op klaarlichte dag. Bediening aan huis! (naar Joske toe, handdruk, omhelzing) Ik ben blij dat ik je zien, Joske. Hadden ze te weinig geld om eten voor je te kopen?

Joske Een van de inspecteurs was aan het twijfelen. Ik at veel te veel om een echte dief te zijn, vond die oudere politiemann. Betrapte dieven zijn zenuwachtig en daardoor eten ze weinig. Zie je.

Luc Alles heeft dan toch nog zijn goede kanten.

Joske Ik ben vrij onder voorwaarden, zoals men dat zegt. Klootzakken.

Telefoon gaat.

Luc Pak maar op, Joske.

Joske Ik heb de voorbije dagen genoeg gepraat. Doe maar.

Luc neemt telefoon op.

Luc Ja? Ah! Met Willy. De boer zonder koeien. Ja, Joske is hier. Zal ik hem doorgeven? (kijkt naar Joske, die schudt zijn hoofd.) Hij kan niet. Hij zit op de wc. Ja, je hebt het sigarendoosje gevonden? Prachtig man. Het was tussen de zakken met melknoten gevallen. Ik heb nu geen melknoten meer nodig, zeg je. En wat ga je nu doen? Je verontschuldigen bij Joske? Daar zal hij niet blij mee zijn. Van verontschuldigen koop je nog geen potje choco, Willy. Die man is gekraakt voor zijn leven. Iedereen ziet in hem een dief. Zoiets raak je nooit meer kwijt. Je wil hem een geschenk geven? Een koe? Maar je hebt geen koe meer.

Toch nog ééntje? (Joske schudt met hoofd) Ik denk dat hij genoeg koeien gezien heeft in zijn leven. En hij mag zelfs op je struisvogels boerderijtje komen werken. Luister eens Willy, Joske heeft mij eens gezegd dat hij al genoeg gewerkt heeft in zijn leven. Ook die deal gaat niet door. Veel succes, Willy. Ik moet nu ophangen want mijn arm wordt moe. In 't vervolg gebruik je sigarendozen alleen maar voor sigaren, dan kan je er geen geld in verloren leggen. (legt telefoon neer)

Joske Eigenlijk heb ik het altijd goed kunnen stellen met Willy. Ik denk dat hij in mijn geval door de politie de kaas van zijn brood heeft laten halen. Hij had eerst eens moeten zoeken tussen die zakken. Die politie maakt van alles een drama.

Luc En wat ga je nu doen? Als je niet in de gevangenis moet?

Joske Bij mijn broer werken. Hij heeft een elektriciteitswinkel en doet ook installaties van huizen en appartementen. Een van mijn diploma's is dit van elektriker. Dat moet wel lukken. Maar eerst wil ik iets anders doen.

Luc Ja?

Joske Reizen, man. De wereld rond.

Luc Kijken over heel de wereld welke kleur de koetjes hebben.

Joske Kijken wat de mensen tussen hun boterham leggen. Misschien.

Inge (op) Dag, Joske.

Luc Ik ga even naar mijn vrouw die is zich aan het optutten. En gewoonlijk moet ik die haakjes van haar beha vastmaken. Vertrouwelijk werk. (af)

Inge Joske, ik ben blij dat je vrij bent. Ik heb ook vernomen, en daarom ben ik zo vlug naar hier gekomen, dat het sigarendoosje gevonden is.

Joske Dat heb ik ook vernomen. Goed voor boer Willy, hé?

Inge En voor jou. Zo word jij gezuiverd van die beschuldiging.

Joske Neen, Inge. De pijn die men mij gedaan heeft, zal ik zo maar niet kunnen vergeten. Ik blijf hier in deze regio niet wonen. Bij mijn broer in de omgeving van Waarloos. Hij heeft daar een winkel.

Inge Ik wilde met jou op reis gaan. Een grote reis. Rond de wereld. Vertrekken naar het Oosten. Altijd maar naar het Oosten vliegen en via Londen terug thuiskomen. Mijne papa zal dat voor ons wel betalen. Hij weet met zijn geld geen blijf. Hij zegt dat hij nog wel een jaar of tien blijft leven en maakt zich nu al zorgen omdat hij zijn geld niet op krijgt.

Joske En waarom zou ik met jou op reis gaan?

Inge Wij twee, Joske.

Joske Waarom?

Inge Omdat ik van je hou. Liefde voor het leven, Joske.

Joske Echt?

Inge Ja, Joske. En mag ik je nu kussen?

Joske (plots laat hij ook zijn gevoelens los, van koele kikker wordt hij opeens de verliefde jongeling. Hij snelt naar Inge toe. Wilde omhelzing. Men ziet dat dit liefde voor het leven is. Anja op langs achter. Zij ziet de omhelzing. Kijkt geïnteresseerd toe.)

Inge En we maken wel tien kindjes, Joske. Allemaal zo'n lieve kinderen al de papa. Een verstandig ventje dat graag op reis gaat.

Joske Op reis gaan, ja, tien kindjes, dat is iets anders.

Inge We zullen met eentje beginnen en als het meevalt, dan zien we wel.

Anja Als ik ook iets mag zeggen.

Inge Van kindjes maken ken jij toch nog niets?

Anja Er is een belangrijke beslissing gevallen over de ringweg rond ons dorp.

Inge (en Joske tegelijk) De ringweg komt er niet. Er is geen geld. Voor de zoveelste keer.

Anja Van wie weten jullie dat?

Joske Die politiciers hebben maar gedaan alsof. Ze hebben weer eens in de belangstelling gestaan. Er komt nooit een ringweg. Binnen een jaar of tien komt er een tram en die stopt op alle hoeken van de straten. Alles wordt anders.

Inge Alles wordt anders, maar onze liefde Joske, die blijft.

Joske En aan wat kan ik dat zien?

Inge Aan de glans van mijn ogen.

Joske Ja?

Inge Maar je moet heel kort bij mij staan.

Joske Ja?

Inge Dan zie je ook de traantjes van geluk.

Inge (en Joske tegelijk, ze staan tegenover elkaar, geven mekaar beide handen, met gestrekte handen. Kijken naar elkaar, lachend) Ik hou van jou!

Einde